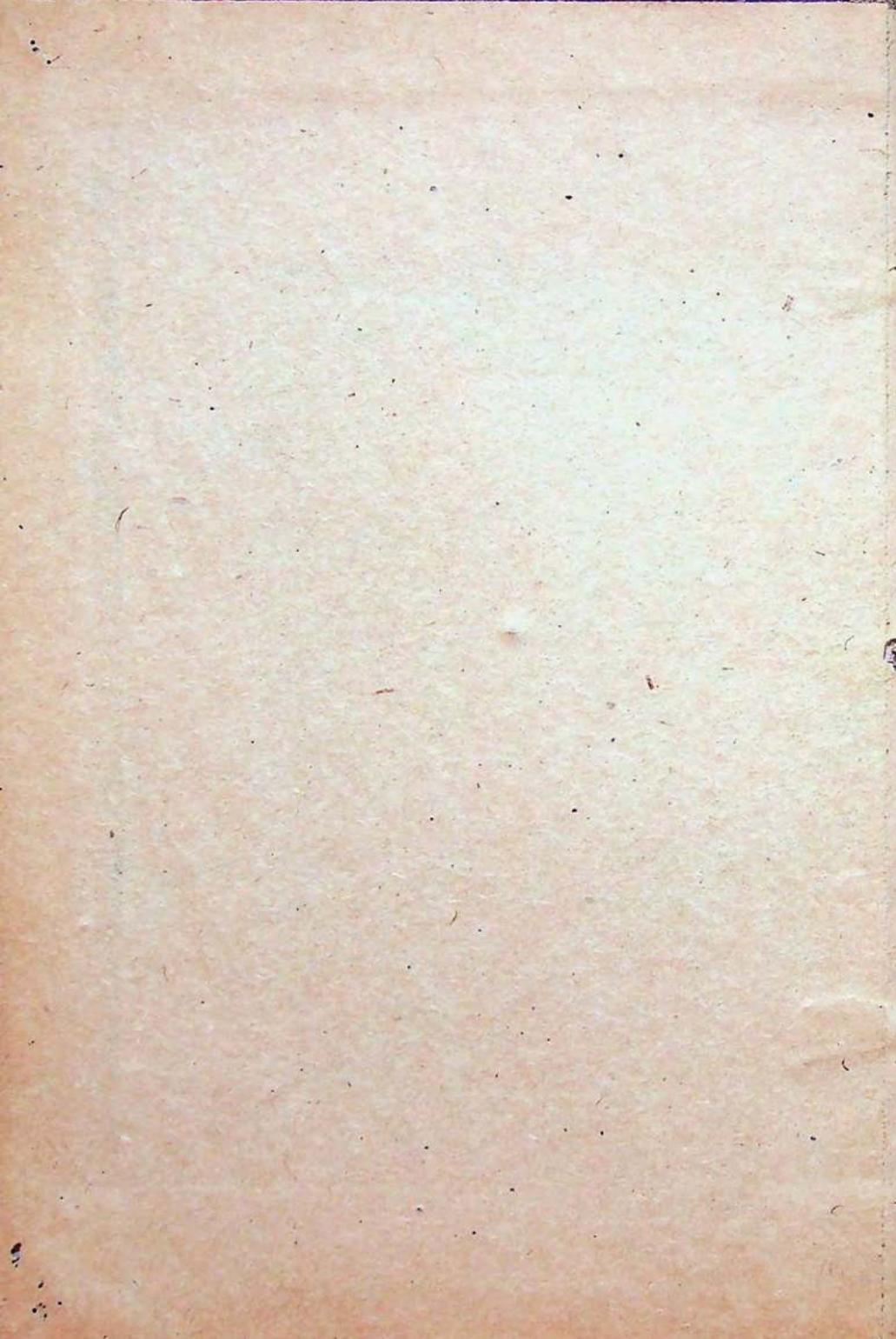

M
16
5.5

K $\frac{78}{p95}$

Державен селекционер
Киселен 90 Костар.
Програма
Сезон 1952/1953

11-84
507

1952/5300

491379

1871/1872

88/6

69(1)

К. Н. И. К.
ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000888922

СЕЗОН
1952 — 1953

88/20)
Водар II чигуша
с Желзко Симоуше

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
Русе

I симфоничен
КОНЦЕРТ

ПОСВЕТЕН НА БЪЛГАРО-СЪВЕТСКАТА ДРУЖБА

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Концертмайстор
Христо Дюлгерев

Петък 19. IX. — Неделя 21. IX.
20:30 10:30

Кино „МОСКВА“

ЕМИЛ КАРАМАНОВ завършва музикалната академия в София в класа на проф. Големинов по диригентство и при проф. д-р Обрешков по цигулка. По-късно той бива назначен за диригент на симфоничния оркестър в Русе, за чиито общ възход има безспорно големи заслуги. През 1949 год. заминава на двегодишна специализация в Московската консерватория. Там учи диригентство при проф. Аносков, хармония при проф. Нутли и оркестрация при проф. Рубин-Левицкий. По това време дирижира Московската филхармония. От м. септември тази година Караманов е назначен за първи диригент на Държавния симфоничен оркестър в Русе.

ПРОГРАМА

ЧАЙКОВСКИ — V симфония (ми миньор)

Andante. Allegro Con anima.
Andante cantabile.
Valse. Allegro moderato.
Finale. Andante maestoso.

ПАУЗА

СТАЙНОВ — „Тракия“
симфонична поема.

Н. ПЕЙКО — Молдавска сюита.

Встъпление
Бърз танц
Бавен танц
Напев
Финал

ЧАЙКОВСКИ е роден на 7 май 1840 год. във Вотинския завод (Ветска губерния), умрял на 9 февруари 1893 г. в Петербург. Син на баща индустриалец от богат дворянски род и майка от високо потекло, до 22 год. възраст той учи право и едва след това се посвещава изцяло на музиката. Забележителна роля в живота му е играла платоничната му връзка с Надежда фон Мек, негова почитателка, която обезпечава живота и творчеството му с рента от 6,000 рубли годишно, без да преживее лична среща с него. Чайковски е пътувал често на запад — дирижираше в Берлин, Париж, Лондон и др. Влиянието на западната музика върху него е явно, но то не е в състояние да удави неговият славянски дух и затова творчеството му осъществява едно органично взаимопроникване между западна и руска художествена музикална изразност. Славянска чувствителност и задушност, меланхолия и топлота, стихийност и горещ патос са характерни за музиката на Чайковски. В нея има една трагична сила, която като стена се изправя пред жадните полети на душата, разбива я и я кара отчаяно да стене. Чайковски гениално е отразил безизходността в руската действителност през 19 век. Задушена от царизма тогава е гаснела всяка будна мисъл, всеки копнеж за простор, свобода и щастие. В творчеството на Чайковски не звучи само личната му трагедия, а нещо по дълбоко и свръхлично — трагедията, воплите и копнежите на един страдащ от векове народ. Затова музиката му действа така силно и непосредствено и вълнува така дълбоко. Затова макар и романтична по дух, макар и пропита с много песимизъм, тя не е музика на примирението и сантиментални лични преживявания, а трагич-

на борба на един светъл дух, потискан от обществените условия, търсещ начин да се утвърди.

Чайковски не рядко и съвършено основателно се нарича велик симфоник. Но това определение е недостатъчно за характеристиката на творчеството на композитора изцяло. Чайковски хармонично съчетава симфонизма с висшите принципи на изкуството — реализъм и народност. Само под ъгъла на зрение единството от тия принципи може правилно да се разгледа и оцени творчеството на Чайковски, в своите корени находящо се в дълбините на руска национална почва.

Чайковски е писал почти във всички области. Най-значителен е обаче в симфонията и операта. Неговите IV, V и VI (патетична) симфонии наред със симфонии на Бетовен заемат първо място в световната музикална литература. От неговите опери, които се играят на всички европейски сцени най-ценни са: „Евгений Онегин“, „Дама пика“, „Иоланта“. Трябва да се отбележат и виолин концерта му (извънредно популярен), клавиърните му концерти и балетните сюити: „Спящата красавица“, „Лешникотрошачката“ и „Лебедово езеро“.

Петата симфония е писана в последните години от живота на великия композитор. В сравнение с четвъртата тя е един по-висок етап на духовна и композиционна зрялост. Четвъртата симфония завършва с чувство на безнадежност — творецът не е могъл да намери изход от съмненията и колебанията на своя измъчен дух. В петата — вярата в живота надделява. Над трагичните противоречия се издига светлия и тържествен финал, който утвърждава победа. Това е най-оптимистичната симфония на Чайковски.

Първата част е в сонатна форма. Въведение.

Andante. Изложен е мотивът, който се явява във всичките части на симфонията и е обединяваща идея на творбата. Даден е в кларинетите подпомогнати от низкия щрайх. Миньорният характер и маршовият му ритъм вещаят близка борба. Изложение. Allegro con anima ($\frac{6}{8}$ такт). Първата тема е израз на грубия живот, който напират, приижда на вълни и блъска да разруши светлия копнеж на твореца. В грохота на тия вълни се чува стенание, болка, копнеж — това е втората тема — призив за светлина и щастие. Борбата расте. В стремежа си за щастие духът се налага. След реприз и кода първата част завършва с едно голямо декресчендо върху ритмичната особеност на първата тема. Втората част е изложена в разширена триделна песенна форма. Тя е наситена с много лиризм, а на места и драматизъм. Запява корна, а след нея оркестърът спокойна песен, израз на силният човешки дух. Прозвучава уводният мотив — тъмен, рязък, застрашителен. Но за кратко — отново се чува песента спокойна и уверена.

Третата част е изложена във валс, трио, валс и кода. Тя е светла и радостна по ритъм, мелодия и характер.

Четвъртата част е във форма на рондо соната. След едно въведение, в което прозвучава триумфално обединяващият цялата симфония мотив, следва престото изградено върху руски народни теми, пълно с бодрост, вяра и оптимизъм. Човек е силен, той побеждава в борбата с тъмните сили. Бързият и ефектен финал е апотеоз на вярата в бъдещето.

ПЕТКО СТАИНОВ е един от най-популярните български композитори. Роден през 1896 год, той от най-ранна възраст учи флейта, цигулка и пиано. Оформен вече като добър музикант заминава за Дрезден, където специализира пиано при проф. Мюнх, а теория и композиция при проф. Волф.

Неговите безспорен талант и българска почувственост ерудиция в много скоро време го утвърждават като много добър композитор. Долавяйки народното и характерното в българската музика Стаинов с чист и непосредствен лиризм създава много бисери в нашата хорова и инструментална музика. Между тях са: две симфонии, симфоничните поеми „Легенда“ и „Тракия“, симфоничните сюити „Тракийски танци“ и „Приказка“, „Симфонично скерцо“, концертната увертюра „Балкан“ и пр.

Симфоничната поема „Тракия“ Петко Стаинов пише през 1938 год. по едноименното стихотворение на поета Фурнаджиев:

Под чист и златен месец виждам Тракия...
В бездънните полета сняг вали,
снегът вали и бавно идат в мрака
из друмищата тежките коли.

Да се развея в твойта шир загубена,
под твой волен вятър да вървя
снегът да пее, да усещам удара
на твойта младост Тракию в кръвта!

С колите тежки бавно да пътуваме
на юг, където вечно гледаш ти,
под чергилата пъстри да снувам
и майка си и родните звезди.

Вземи ме, приеми ме бяла Тракию,
сега се радвам чист като дете,
на твой сняг, на месеца, на вятъра,
на равното и снежното поле.

Тематиката на тази композиция е черпана от старотракийски мотиви в които се възпява широката и прекрасна тракийска земя. Стайнов диша заедно с Тракия и люби безмерно тракийския полъх и природа. Затова и „Тракия“ е една от най-хубавите му творби. Настроението е предадено със съдържателна задълбоченост неразривно свързана с мистиката на темите и вихъра на българския танц. Красотата на тракийските песни заедно с художествено ценното в разработката правят от нея една прекрасна с поезията си композиция.

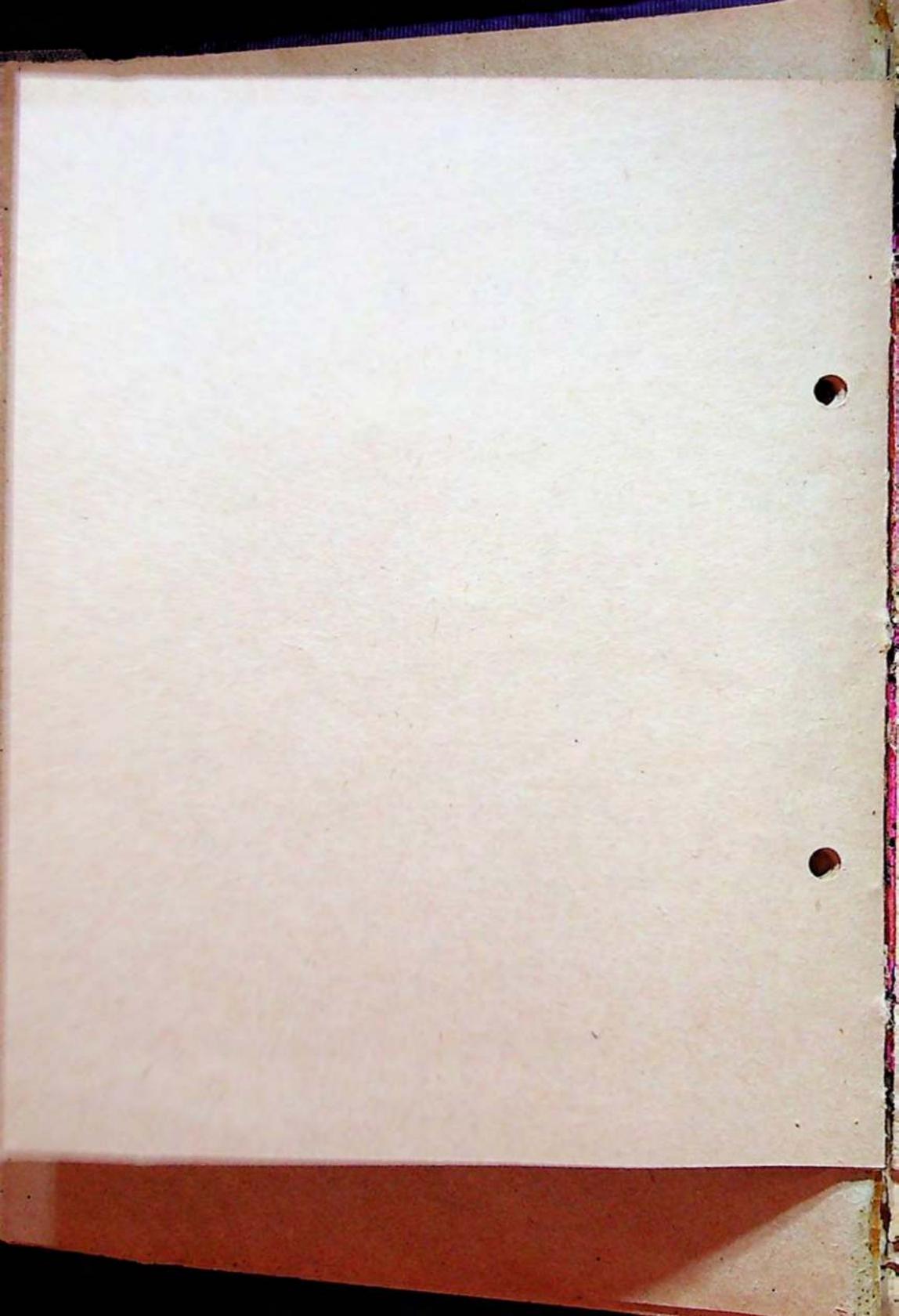
НИКОЛАЙ ПЕЙКО е един от най-младите съветски композитори. Професор е в Московската консерватория. Пътя по който той върви в своето творчество е път на реализма, на отразяване богатата съветска действителност.

Молдавската сюита е изградена върху интонации на Молдавския фолклор. Тя е написана на свеж музикален език върху народни танцови ритми. Богата с красиви музикални ефекти, тя звучи с особена прелест. В тая творба се чувства отразен дъхът на Молдавската природа, душевното спокойствие и жизненост на молдавския селянин и неговият безоблачно щастлив живот. Молдавската сюита е една светла и жизнеутвърждаваща творба.

**Да крепне и пребъде
българо-съветската
дружба!**

Уреждат: *Хр. Икономов*
Н. Боздуганов

88(20)

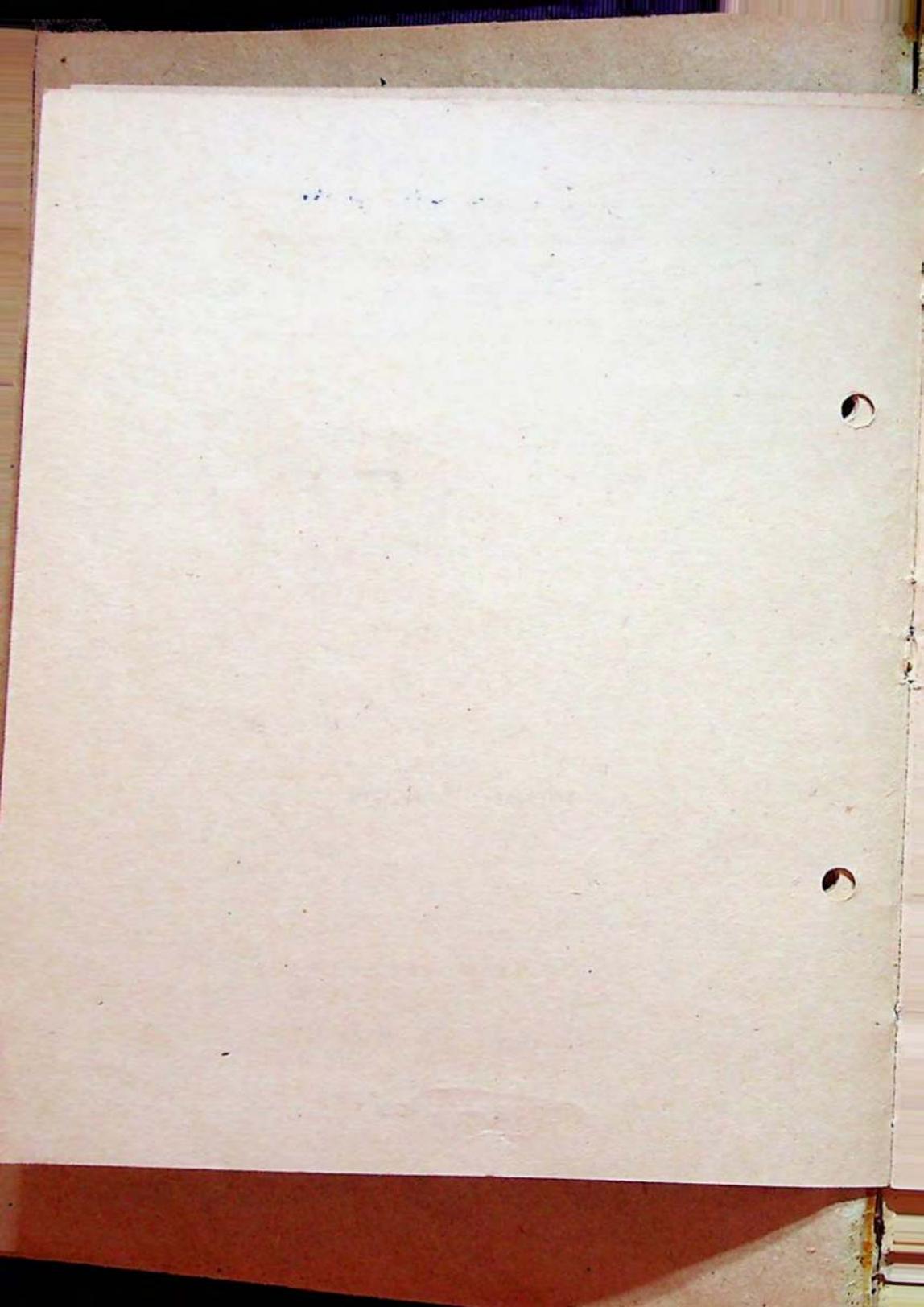
72(5)

70(2)

200 57

К. Н. И. К.
ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

СЕВОН
1952 — 1953

88(20)

72(5)

Водар П. Цингула
с Хелъзи Секунов.

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
Русе

II симфоничен
КОНЦЕРТ

ПОСВЕТЕН НА БЪЛГАРО-СЪВЕТСКАТА ДРУЖБА

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
Светослав Марчинков

Концертмайстор
Иван Янков

Петък 3. X. — Неделя 5. X.
20:30 10:30

Кино „МОСКВА“

131

u

Да нивее българо-съветската дружба — гаранция за свободата, независимостта и социалистическото развитие на нашата страна!

ПРОГРАМА

- ГЛИНКА — ув. „Руслан и Людмила“
- ЙОСИФОВ — Концерт за чело и оркестър
 - Тържествено, умерено.
 - Романс, спокойно.
 - Живо.
- Солист — Св. Марчинков

ПАУЗА

- ЧАЙКОВСКИ — IV симфония
 - Andante sostenuto. Moderato
 - Andantino in modo di canzone
 - Allegro
 - Allegro con Fuoco

ГЛИНКА е родоначалник на самостоятелната руска школа в музиката. Роден е на 20 май 1804 година. Още от малък проявява склонност към музика. Под ръководството на Филд, Глинка бързо напредва и достига виртуозни постижения като пианист. По това време импровизира, а малко по-късно се появява неговия „лирически албум“ с песни и романси все още под влиянието на установените традиции.

За да изпълни историческото си призвание, Глинка има нужда от теоретически познания. Той заминава за Италия, където се запознава с Доницети и Белини, а по-късно учи в Германия. Завърнал се в Русия с достатъчна композиционно-техническа подготовка и оформен музикално-естетически мироглед той написва операта „Иван Сусанин“ с която започва периода на неговото зряло творчество.

Операта „Руслан и Людмила“ е написана по Пушкинов сюжет в периода 1837 — 42 год. Първото представление се е състояло на 27 ноември 1842 год.

Глинка показва своето майсторство още при увертюрата. Бодро и жизнерадостно преминават темите на всички действащи лица. Но като основа стоят любовта на Руслан и ликуващата тема от финала на пето действие. В увертюрата националната мелодика е свършено съгласувана с висока композиционна техника. Ето защо тя е най-блестящото произведение на Глинка.

ЙОСКО ЙОСИФОВ е роден през 1911 г. в Казанлък. Композиционни опити прави още като

ученик, когато написва няколко малки пиеси и детската оперета „Снежанка“. Завършва с отличие Музикалната академия в София и се отдава на композиране. По важни творби: оперите „Билиана“ и „Самуил“, два струнни квартета, пет български симфонични танци, една симфония, симфонична поема „Тъжа“, соната за цигулка и пиано, кантата за Добруджа, кантата за Сталин, голям брой солови и хорови художествени песни.

Оценка за своето композиционно творчество и диригентска способност Йосифов получава едва след 9 септември 1944 год. когато бива назначен за диригент на Старозагорската народна опера. Две години по-късно бива назначен за диригент на Държ симф оркестър и Народната опера в гр. Сталин. От началото на 1950 год. до днес той заема поста главен диригент на Сталинската народна опера. За даровита оперна и симфонична диригентска дейност Йосифов получи високото отличие — Лауреат на Димитровска награда.

Концертът му за виолончело и оркестър е написан в здрав реалистичен народностен дух. Състои се от три части.

Първата част — върху мотиви от главната тема е изградено тържественото въстъпление на концерта. След кратко успокоение се появява соловата партия. Редуват се моменти на прочувствена песен, на бойки пристъпи и драматични възходи, на радостни чувства, а понякога на шега и закачливост. Напрежението, което преминава през най различни нюанси на ритмическото и мелодическо развитие на двете теми стига своята кулминация още преди каденцата, за да се разрази след това, в бурен и светъл победен финал.

Втората част — романс, е пропита с нежност и задушност.

Третата част е във форма на рондо с три теми в най-различни оригинални български танцови ритми. Тя има живия, бодър и свеж характер на народно величие. В тая част се разкрива темпераментния характер на българина, отразен тъй ярко в народното музикално и хореографско творчество. Концертът завършва с апотеоз, в който тържествено се явява пак темата от първата част — вярата в щастливия утрешен ден.

СВЕТΟΣЛАВ МАРЧИНКОВ е първоначално ученик на проф. Цибулка. После той специализира във Виена, откъдето чрез конкурс бива ангажиран от Стокхолмския симфоничен оркестър: Прекарал 12 години в Скандинавия, през 1937 год. той се връща в България.

За изпълнителското изкуство на Марчинков чуждестранната и наша критика винаги са давали най-ласкави отзиви. Единодушно е признанието, че той съчетава голяма култура и техническо майсторство с топлота на чувството и душевна вгълбеност на роден артист.

ЧАЙКОВСКИ

IV симфония, фа миньор, ор. 36.

Пълният проект на симфонията е бил готов в началото на май 1877 г. Цялостно тя е завършена на 26 декември същата година. Нейното първо изпълнение се е състояло на 10 февруари 1878 г. в Москва, под диригентството на Рубинщайн. Тя е посветена на известната меценатка на композитора Надежда фон Мек.

Интродукцията е главната мисъл, тя е съдбовната сила, която пречи на порива за щастие. Сонатното алегро започва безнадежно, обаче едно превръщане донася тиха радост. Финала на частта е пълен с воля и устрем. Втората част е елегия; Отдих, спомени, меланхолия. Скерцото без да изразява определени усещания е изпълнено с арабески и неувими образи на въображението. Всред тях нещо конкретно: пийнал селянин и улична песен. Финала е изграден върху народната песен „Во поле береза стояла“

Виждайки безсилието на своето усамотение (II и III част) Чайковски отива между народа. С ярни и сочни краски композиторът предава тук неудържимото народно веселие

Четвърта симфония е едно от най хубавите произведения на Чайковски. Той я писал с увлечение и ентузиазъм. Тя завършва известния в историята младежки период от неговото творчество. Симфонията е интересна от музикално идейна гледна точка. Защото ако проблема за взаимоотношението на индивида с народа поставен в първа и втора симфония не е доведен до пълен синтез, то тук той е безусловно даден. И то не толкова финала е призван да бъде носител на идеята за сливане с народа; той остава да играе предимно функцията на тържествен край в голямата форма. Синтезът е заложен другаде: всички теми, отразяващи интимния мир на художника, са тясно свързани с народни образи. Това, разбира се, не става в точни фолклорни повторения, а в следване основните закономерности на народно песенните и танцувални жанри, както и във възпроизвеждане реалната звучност на демократическия градски романс. Благодарение на това, тази симфония в

противовес на първите две не крие противоречия.
Тя съчетава симфонизма с висшите принципи на
изкуството — реализъм и народност.

Следващият си концерт Държавния симфони-
чен концерт ще изнесе на 26 октомври. В програ-
ма а: ПРОКОФИЕВ — „Ромео и Жулиета“, симф.
сюита; ЛАЛО — Испанска симфония; СМЕТАНА —
„Валтєва“, симф поема.

Диригент: ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист: ВАСИЛ ЧЕРНАЕВ

Абонамент 2, концерт 1.

Уреждат: Хр. Икономов
Н. Боздуганов

88/2

4. (5) 1

Сезон 1952 - 1953 г.

88(20)
73(5)

71(3)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар II симфония
с Желязна Селищна

III СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Гост солист
МИЛОШ САДЛО

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — четвъртък 23 октомври 20:30 ч.

52г.

ПРОГРАМА

ДВОРЖАК — V симфония („Из новия свят“)
Adagio. Allegro molto
Largo
Scherzo
Allegro con fuoco

ПАУЗА

ДВОРЖАК — Концерт за виолончело
Allegro
Adagio ma non troppo
Allegro moderato
солист МИЛОШ САДЛО

СМЕТАНА — „Вълтава“
симф. поема

Сезон 1952 - 1953г.

88(20)
73(5)

МИЛОШ САДЛО (1912) е един от най-талантливите и известни чехски артисти. От ранна възраст той проявява изключителни изпълнителски заложби и в скоро време спечелва европейска популярност. Член е на световно известния пражки кuartет. Гостувал е на филхармониите в СССР, Англия, Белгия, Австрия, Дания и Европейската критика му дава заслужено признание с блестящите си отзиви.

ДВОУЖАК — V симфония („Из новия свят“)

След кратко въведение прозвучава главната мисъл на симфонията. В продължение на часта тя претърпява пълна разработка и става израз на всевъзможни настроения. Втората част започва с хорал в който непосредствено се влива тъжна негърска песен. След кратко лирическо отклонение тя се утвърждава подчертано носталгично. Третата част е построена на неспокоен ритъм. В кодата ѝ се явява главната мисъл на симфонията. Четвъртата част е тържествена и празнична. Не липсват и противоречиви настроения. Симфонията завършва с делечен поздрав до родината.

ДВОУЖАК — концерт за виолончело оп. 104 — (1894 - 1895). Първо изпълнение 26. I. 913 в Париж от Казалс.

Първата тема от кларнетите преминава в фортисимо на целия оркестър. Втората тема е наситена с романтични настроения. Над всичко доминира солиста в прекрасни вариации и дълбоко наситена идейно мелодична линия. Финалът е изграден върху главната тема, прекъсван от няколко по бавни епизоди. В него преобладава чехски народни мотиви.

е

ежуреве -

жизн -

ежуреве

е
ежуреве

ежуреве

52г.

ПРОГРАМА

ЧАЙКОВСКИ — Серенада за струнен оркестър

Pezzo in forma di sonata

Ellegia

Valzer

ВЕБЕР — „Оберон“, увертюра

П А У З А

БЕТОВЕН — VII симфония

Poco sostenuto. Vivace

Allegretto

Presto

All-gro con brio

Сезон 1952 - 1953г.

МИХАИЛ ЛЕФТЕРОВ (1907) е един от най-известните наши оперни и симфонични диригенти. Той притежава голям ппит, солидна музикална култура и тънък художествен усет. Музикалното си образование получава в Соф муз. академия с специалност пиано. В Берлин учи и специализира оперно, симфонично и хорово диригентство. Сега Лефтеров е диригент в С.фийската опера. Негови постановки са „Мадам Бътерфлай (Пучини), „Травиата“ и „Трубадур (Верди) и др. Като гост диригент в Русе той постави и понастоящем дирижира операта „Тоска“.

ЧАЙКОВСКИ (1840-1893) въздейства на слушателя, защото музиката му е предназначена за народа. Пропита от демократизъм и наситена с много топлина, тя завладява с ярките си демократически образи и дълбоки философски обобщения. Великият композитор живее в дни на най мрачна реакция, затова творчеството му носи в себе си неспокойното протестно начало, неудовлетвореност от действителността и неудържим порив към по красив живот.

Серенадата за струнен оркестър (1840) е една от майсторските творби на Чайковски. Оличен познавач на щрайха, той точно и ползва звучността и техническите възможности на отделните инструменти. Композицията е пропита ту от мощ, жизненост и веселие, ту от меланхолия. Първата част е в класическа форма, втората — елегия, невяваща нежни изживявания, а третата — изпълнен с настроения вале.

ВЕБЕР (1788-1826) е един от най-големите представители на романтизма в музиката. Неговото творчество се характеризира с блестяща оркестрация, релефна характеристика на действащите лица и ясно предаване на фантастични сюжети.

е
 ехиребе -
 ехире -
 ехире
 е
 и
 и
 и
 ромеце

 52г.
 ил

Операта „Оберон“, големия романтик съчинява към края на живота си в период на разклатено от възрастна болест здравие. Премиерата (1826) се е състояла в Лондон под диригентството на автора. Шест седмици след това той умира.

Увертюрата отдавна е надхвърлила значението си на въведение към операта. Въстъпнието е дадено в широка мелодия, която се развихря; редуват се основни мотиви на операта. Оркестрацията, богатата хармония и свежата и красива мелодия са направили от нея една любима за симфоничния слушател творба.

БЕТОВЕН (1870-1727). Седмата симфония на великия композитор протича в непрекъснат ритмичен ток. Може би затова тя е без бавна част. Нейното първо изпълнение (1813) минало при голям успех. Вагнер я нарекъл „апотеоз на танца“, а Вебер видял в нея произведение написано в състояние на пълно опиянение.

Симфонията започва с тържествено въведение. Възходящи гами раздвижават празничната тема и я преливат в маршова мелодия. Самата първа част (ува се) е характерна с скачващия си ритъм. Втората част, макар танцова, е меланхолична. Даме и мажора който се дава от кларинет и фагот не може да облекчи мрачното настроение. Затова то е гениално постижение на съчетаване ритмичния и баладен характер. В третата част владее необуздана веселост. Сменят се скерцо и трио. А когато последното се явява за трети път частта енергично завършва. В финала Бетовен показва своята упорита жизнена сила. Отново се явява подчертано ритмичен елемент. Самият край е бърз и с непоколебима сила.

Сезон 1952 - 1953 г.

73(5)

Возпитателен комитет
за Тиноери

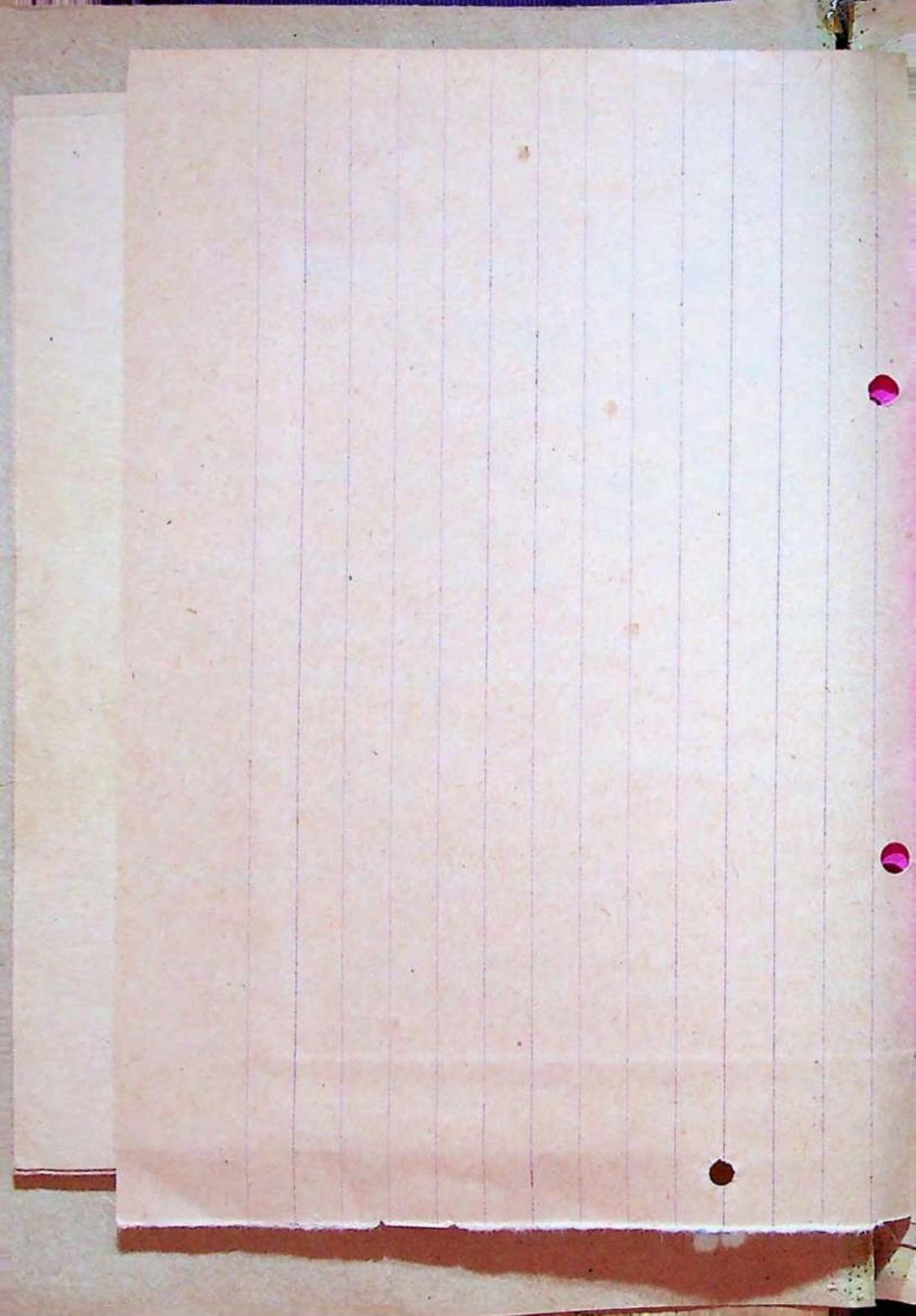
Програма:

1. Прокофьев - Пяст и Волка
Симф. Чувства -
рецитира Корт Зелерева -
2. П. Сиванов - Трънски танци -
Чандрушко и речемица
3. Райковски - Манастирско
Канцона

Директор: Ем. Караманов

Книж. "Насоки" - Удгел, 23. XI. 1952 г.

Гресе.

88(20)

82(14)

76(8)

77(6)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар II чиния
с Н. Селюнов

V СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

В ЧЕСТ НА ИЗБОРИТЕ ЗА НАРОДНИ СЪВЕТИ

гост диригент
ЛЮБЕН ПИНТЕВ

концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — вторник 25 ноември 8:30 часа

лт
г.

и Волка
Землеве
рбор.

1 - III част
и симфония
годиница
миско
ириш.

Коралини

Концерт: Хр. Дюлгеров

ПРОГРАМА

БЕТОВЕН — II симфония
Allegro con brio
Larghetto
Scherzo
Allegro molto

ПАУЗА

ЧАЙКОВСКИ — Италианско капричио
ВЛАДИГЕРОВ — Българска рапсодия

ЛЮБЕН ПИНТЕВ е роден през 1925 г. в гр. Русе. Завършва теоретичния отдел на Соф. муз. академия през 1950 год. След това постъпва в диригентския клас на Асен Димитров. След завършването му през 1952 год. е назначен в Рус. нар. опера. Вродената му музикалност и сериозно отношение към изкуството са една добра гаранция за неговото бъдеще развитие като диригент.

лт
дг.

ЛУДВИГ ван БЕТОВЕН (1770—1827) е най-великият композит на всички времена. Съвременник на френската революция от 1789 г. той отразява в музиката си духа на тая героична и славна епоха и тежките борби на народите за свобода. У него няма и следа от старата сюитообразна симфония на 18-то столетие, чието главно предназначение е било да се достави леко и приятно музикално развлечение на слушателите. Напротив, цялото му творчество е подчинено на една основна идея, изградена върху дълбока вътрешна борба. Втората си симфония Бетовен е композирал по време на един нерадостен период в своя живот — постоянно увеличаващата му се глухота. Но противоположно на песимистичните чувства, които са го вълнували тогава, тая симфония е напоена с юношеско, жизнерадостно съдържание. Новото у нея е, че Бетовен изхвърля менуета, който счита за остатък от танцувалия характер на класическата сюита и го заменя със скерцото, като по тоя начин добива по-голяма възможност за вътрешно задълбочаване.

и Вълка
Земляве
рбор.

В първата част след началните акорди, следва спойна мелодия в духовата група. Тоналността се сменя и се вливат възходящи и низходящи пасажии След *ad alfo* *to allegro*, в което се излагат и развиват двете теми.

1 - III част
и симфония -
звонява
и др. ско
и др. ш.

Втората част е изградена върху задушевна мелодия, отличаваща се с нежност и изящество.

Корвалент

Колела: Хр. Шонкерол

Скерцото — искрено и весело — се характеризира с резки динамически контрасти.

Четвъртата част започва с дръзко изнасяне на главната тема. Следва тих мотив в челите. Страничната тема се подема от дървената група и се разработва. Краят е е наситен с хумор и веселост.

ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ (1889) е най-големият наш композитор, добил световна известност, високо ценен и в Съветския съюз. Музиката му, макар и индивидуална по стил и размах е национална по съдържание, и е неизчерпаем извор на народни песенни мотиви. Тя се отличава с темпераментност, стихийност и богата хармония.

В Българска рапсодия, една от най-популярните му творби, основният мотив е народна песен, която започва с бавна тема, преминава в хоро и добива на края бавен ритъм с разнообразни оркестрови ефекти. В нея Владигеров умело разработва народни мотиви.

ПЕТР ИЛИЧ ЧАЙКОВСКИ (1840-1893) е най-яркият представител на руската класическа музика. Народен композитор в истинския смисъл на думата, той разкри в творбите си богатата руска душа и показа на света силата на руския музикален гений. Със своята съдържателност и изразителност, със задушевния си мелодичен език музиката на Чайковски е достъпна за всяко човешко сърце. В това именно се състои нейната демократичност.

Италианското капричио е плод на впечатленията от пребиваването на композитора в Италия. Творбата има празничен, светъл характер, възвестен още в началото от медната група чрез тържествени сигнали. Следват прекрасни мелодични теми в духа на италианската песен, разгънати в шрайха. Финалът е бляскав и ефектен.

88(20)

89(14)

76(8)

75(7)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар П. цинк.
с Ж. Секиров

VI СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

солист
ЕЛИЗАБЕТ РУТГЕРС

рецитатор
КАТЯ ЗЕХИРЕВА

концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — 5. XII. 20 30 ч. и 7. XII. 10 30 ч.

лт

20.

и Волке
Земцев
рбор.

и - III част
и симфония
в ре мажор
и в мажор
и в мажор.

Кораманов

Концерт: Хр. Дюлгеров

ПРОГРАМА

ПРОКОФИЕВ — „Петя и вълка“
рецитира Катя Зехирева

МАЛЕР — Рейнска легенда
Дишах уханието на липата
Обичаш ме заради хубостта
Кой измиели таз песничка
солист Елизабет Рутгерс

ПАУЗА

БРАМС — III симфония
Allegro con brio
Andante
Poco Allegretto
Allegro

на личност, която се бори с силите на мрака. Кодата е неочаквана. В нея няма тържество на победата, а само примирение и успокоение.

А

Рейнска легенда

Сг.

„Веднаж съм косач край реката Некар, понякога кося край Рейн, веднаж си имам либе, понякога съм съсем сам!

Но каква полза от косенето, когато косата може да ме пореже: каква полза от либето, когато не остава при мен?

А

Ако все така ще трябва да кося край Некар и Рейн, по-добре да хвърля годещия пръстен в реката.

и Волке
Земурев
рдоп.

От Некар през Рейн пръстенът ще стигне морето. Морската риба ще го погълне, Уловената риба ще сложат на трапезата и някой ще запита: „Чий ли е този пръстен?“. А моето либе ще каже: Мой е! и либето тичешком ще тръгне през гори и долини да ми донесе златния пръстен.

Дишях уханието на липата

Във въздуха се носи благоуханието на липата
едно клонче от липа литна в моята стая,
донесено от любяща ръка.

Дали тази любяща ръка не е направила
по-нежно благоуханието на липовото клонче?

1 - III часи
и сити танци
звонци
мъско
приш.

Обичаш ме заради хубостта

Ако ме обичаш заради красотата, тогава не ме люби:
Обичай слънцето то има златни лъчи.

Ако ме обичаш заради младостта, тогава не ме люби:
Обичай пролетта, която всяка година е отново млада.

М

Коралинел

Колела: Хр. Шоперол

ИОХАНЕС БРАМС (1833 - 1897) е значителен немски композитор. Роден в Хамбург той прекарва по-голямата част от живота си в Виена, където се утвърждава като голям майстор. През целия си живот работи упорито като особено внимателно е изучавал Бах. Много дълго Брамс и на Шуман, който му е помогнал в издаването на неговите първи творби и е бил негов най-близък приятел.

В музиката на Брамс ясно личат нишките, които го свързват с Бетовен и Шуман — това са нейната сериозност и дълбочина. Брамсовата музика е пропита повече с философски размишления отколкото с ярки и силни емоции. И най-дълбочите чувства той изразява с известна сдържаност и благородство. Неговата оркестрация е лишена от блясък и външна колоритност — тя е само средство за осъществяване на идеите му. Но затова пък Брамс е голям майстор на полифонията и музикалната форма. Любовете му към народната песен ражда у него една рядка мелодическа творческа сила. Той е един от най-големите мелодисти на всички епохи — от неговите теми лича чистотата на един романтичен дух, здраво свързан с песенното богатство на своя народ.

В 3-тата симфония проличава вече напълно зрелия и оформен творец.

I-ва част има светъл и радостен характер и е изпълнена с буен младежки порив и неизтощима енергия.

II-ра част е спокойна и идилична. Първата тема прилича отчасти на хорал, отчасти на народна песен. Втората има меланхоличен характер. Краят е спокоен хорал.

III-та част е интермеццо-елегия, наситена с дълбоко чувство. Особено хубава е първата задушевна тема в челите.

IV-та част — финалът е буреносен. В втората тема (чели и корни) като че ли е въплътена светла и сил-

СЕРГЕЙ ПРОКОФИЕВ (1891) е един от най-големите съвременни съветски композитори. В началото на своето творчество, непосредствено след Великата октомврийска революция, живеейки на запад, той става пленник на формални и виртуозни композиционни проблеми. След завръщането си в Съв. съюз, обаче, (1934 г.) Прокофиев потърсна нови извори на вдъхновение. Той пише балета „Ромео и Жулиета“, кантата „Александър Невски“, операта „Семен котко“ върху съветски битов сюжет и др. Заживял с новото в своята родина, той разгръща големия си талант в служба на своя народ. Понастоящем той е високо ценен в Съв. съюз не само като голям композитор, а като виден общественик — един от челниците в борбата за мир. „Петя и вълка“ е програмна композиция написана за съветските пионери. Действащите лица в тая музикална приказка са така релефно и сполучливо очертани чрез използване специфичния тембър на отделните инструменти, че творбата се приема с не по-малка наслада и от възрастния слушател.

ГУСТАВ МАЛЕР (1860 - 1911) се проявява най-ярко в областта на симфоничното творчество. По дух той стои на границата между романтиците и модернистите. В своята музика Малер се стреми да изрази по-нов по-съвременен начин съдържанието на творбите. Технически същите са на голяма висота, инструментирани ефектно и упражняват върху слушателя силно въздействие.

Песните, които ще бъдат изпълнени са завладяващи посетични творби в народно-песенен дух.

Елизабет Рутгерс се установи в България от няколко години насам. Учила на запад, пела в Виена (предимно в Моцартови опери) тя е една камерна певица с подчертан стил. Без да притежава особено голям глас, тя има изрядна техника, тънък усет за изпълнение и забележително певческа култура.

Ако ме обичаш заради богатството, тогава не ме люби :
Обичай морската нимфа с несметните богатства.
Ако ме обичаш със сърце, тогава може да ме любиш!
Защото искам винаги да ме обичаш,
Тъй както аз те обичам!

Кой измисли тази песничка

Там горе в планината в една малка колибка живее
чудно хубава девойка.

„Моето сърце е наранено ела любима да го изле-
куваш! От твоите тъмнокафяви очи то страда Но твоите
розови устни ще излекуват сърцето, те могат мъртвите да
възкрасят, болните да излекуват“.

„Кой съчини тази хубава песен?“. . . .

Тази песенчица е донесена от три патенца минали
през реката, две сиви и едно бяло. И който от Вас не
може да изпее тази песен, те ще Ви я изпеят.

Концепт
за групи
в Дом за Народно
Фрат.

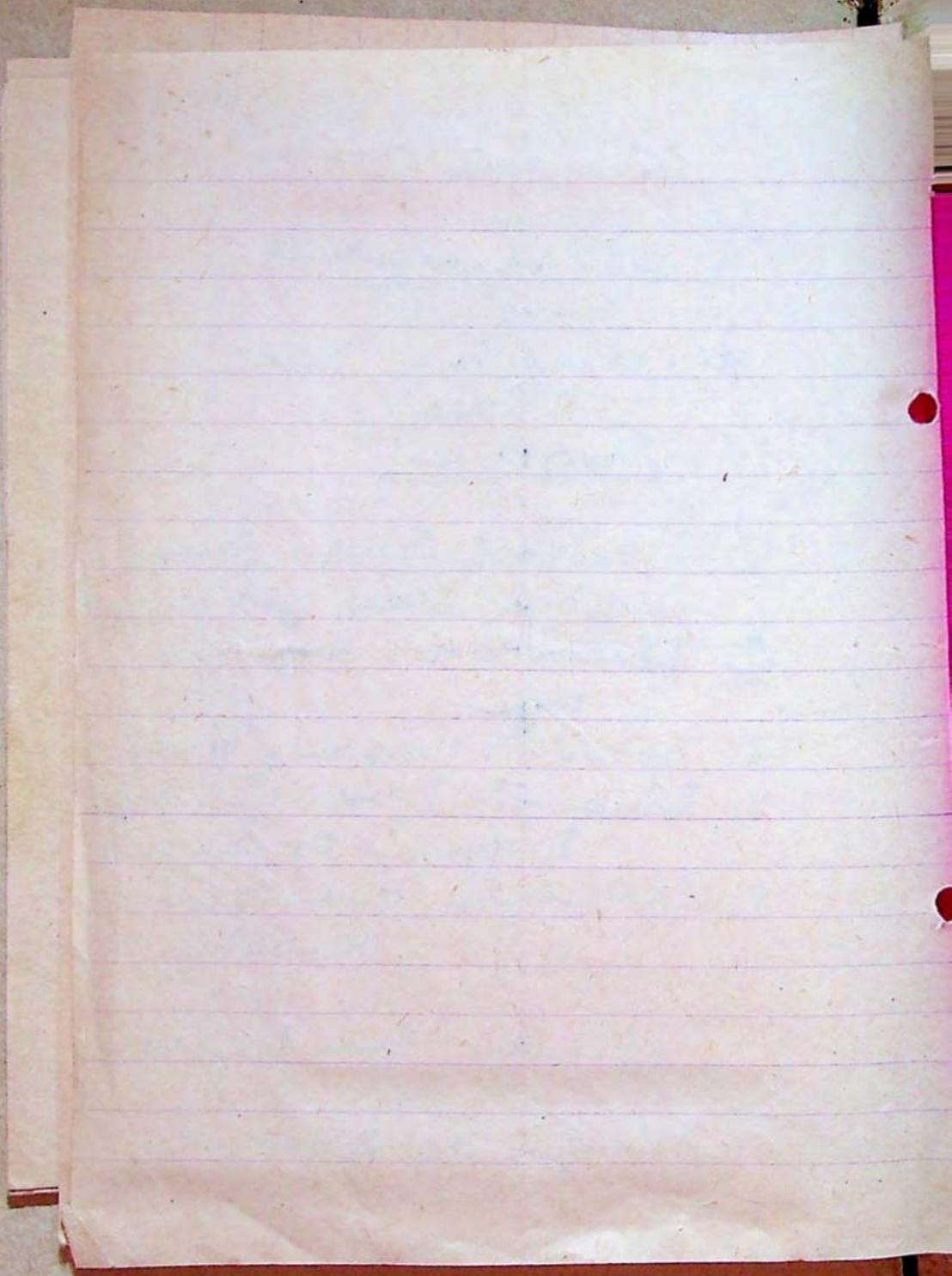
21 декември 1952г.
1030 часа.

Програма

1. Прокофьев - Телт и Браке
режисора Коул Зерубе
2. П. Вредерпол. Върдоп.
Горза
3. Браке - III симфония - III част
4. П. Ситанот - Тракия ситанот -
Тайфунко и Премия
5. Ериков ситанот Хитманско
Кауриш.

Директор: Еман Колявинил

Коллеги: К. Столтерол

Държавен Симфоничен Оркестър
— Русе —

77(9)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Бодар П. Циганка
с Тео Ташев и
К. Боздуганов и др. сокл. концерти

VII СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

диригент
ДОБРИН ПЕТКОВ

гост солист
проф. ТАМАРА ЯНКОВА
Лауреат на Димитровска награда

концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — 26. XII. — петък — 20:30 часа

ПРОГРАМА

БАХ — Бранденбургски концерт № 3

БЕТОВЕН — Симфония № 4

Adagio — allegro

Adagio

Scerzo — Allegro

Allegro non troppo

~~Шопен~~

ПАУЗА

~~СКРЯБИН~~

— Концерт за пиано № 2

Allegro

Andante

Allegro moderato

П. ВЛАДИГЕРОВ — Еврейска поема

Проф. ТАМАРА ЯНКОВА се явява за пръв път като солист на Русенския оркестър. Тя е една от най-добрите пианистки с много голям репертуар и концертни прояви. Не по малка е нейната известност като добър педагог. За високи постижения в клавирното изкуство е наградена с Димитровска награда.

ВЛАДИГЕРОВ е композитор у когото основното съдържание и източник на творчество трябва да се търси в българския фолклор и епос. Даже и собствените мелодии на Панчо Владигеров са близки с народната музика. Този ярко изразен национален колорит композиторът постига благодарение на всестранното познаване на народната песен и нейните ритмични и интонационни особености.

Еврейската поема е изключение от творчеството на Владигеров, тъй като темата на която е изградена е староеврейска. Композиторът я помни от баща си и мякокократно се е опитвал да я скицира. Едва напоследък, само в един месец, той я изработил окончателно.

Поемата носи полчертано елегичен характер. Дълбоко и вълнуващо са показани вековните страдания на преследвания еврейски народ. Тя е доказателство, че Панчо Владигеров може да се докосне и до друг музикален фолклор без страх, че неговото произведение ще бъде неубедително.

дети

в

в.

за ученици

за възрастни

17

Скерцото представлява ритмичен интерес. То се състои от фрази в двуделен размер, получен от комбинации с фрази в триделен. Тази особеност е присъща на Бетовен и прави произведението прелестно и неудържимо жизнено, в края неочакван. Мелодията на триото е дадена в духовите инструменти. Тя е по-бавна, свежа и изящно проста.

Финалът е жив и буен. Води се разговор прекъсан от няколкократно избухвания.

СКРЯБИН е роден на 25 декември 1871 година в Москва. Майка му била отлична пианистка, а бащата адвокат. Още от малък проявил изключителна надареност, трудолюбие и интерес към музиката. В кадетския корпус взема уроци по пиано, а теория учи при Танеев. Консерваторията и творческите му връзки с известния издател Беляев изваждат на бял свят първите му произведения. 26 годишен той е професор в Московската консерватория, която напуска след 6 години за да се отдаде на композиция. По това време вече той получава славата на блестящ пианист. Негова идея е свързването трептенията на звука с тези на светлината, за което построил специално пиано.

Творчеството на Скрябин възлиза на 75 композиции: симфонии, сонати, прелюди, епюди, поеми и пр. Като композитор, неговия творчески живот се разделя на три периода. Концерта за пиано е ранна творба. Той е съзерцателно поетичен. Първата част е в сонатна форма. Втората е свободни вариации на една семпла тема. Третата част е в сонатна форма и има подчертано ритмичен характер.

БАХ е родоначалник на съвременната музика. Корените на неговото творчество се губят в средновековието, а неговия гений стои на прага на нашата съвременност и наложил се над редица музикални течения има огромно значение до днес.

Създател на колосално наследство, той и сега е предмет на много проучвания. Биографията на Иохан Себастиан, бедна от към външни събития е пълна с вътрешно съдържание и независима творческа воля.

Особено място от неговите произведения имат великолепните камерно оркестрови концерти. Шест от тях са поръчани от от Християн Брандембургски и затова са известни, като „Бранденбургски“. По форма те се доближават до концерто grosso на Корели и Вивалди, но по майсторство и замах ги превъзхождат значително. В тях Бах противопоставя соловите инструменти на общата маса на оркестъра. Като изключим шестия и изпълнявания трети концерт в другите са употребени и духови инструменти.

БЕТОВЕН написал четвъртата си симфония около 1806 год. С нея той доказва, че по-лекия и радостен стил му е също така присъщ, както героичния и дълбоко вгълбен драматичен тон. Характерът на симфонията е в общност жизнерадостен.

Четвъртата симфония започва с Adagio. Тя играе своята на бавно встъпление; звучи тягостно в противовес на цялата симфония. Изведнаж започва Allegro-то, което излага нова, противоположна на встъплението идея. Тя облекчава и в развитието на частта се развихря до пълен блясък.

Втората част е пропита от чужда изразителност и нежност на мелодията.

78610

КНИК

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар II уигуна
с Ж. Селунд

VIII СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

диригент
ДОБРИН ПЕТКОВ

солист
нар. арт. МИХАИЛ ПОПОВ

концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — 9 I. 20:30 ч. и 11. I. 10:30 часа

ПРОГРАМА

ХАЙДН — симфония № 101 (Часовникът)

ПАУЗА

МОЦАРТ — „Дон Жуан“, ария на Лепорело

БОРОДИН — „Княз Игор“, ария на Хан Кончан

МУСОРГСКИ — Песни:

Видение

По над Доном сад цветет

Песен за бълхата

солист нар. арт. МИХАИЛ ПОПОВ

ИВ. МЛАЗГОВ — Овчарско хоро

ИВАН МЛАЗГОВ (род. 1911 год, в Троян) е завършил теоретичния отдел на Д. М. академия в София през 1936 год. като първенец на випуска си. Учил при професорите Н. Атанасов, Н. Стефанов и др. Бивш гимназиален учител и военен капелмайстор. Понастоящем е член на Д. С. О. — Русе

„ОВЧАРСКО ХОРО“ е първата симфонична творба на Ив. Млазгов — Предишните му са за духов оркестър и хор. Тя е написана в Русе през 1951 г., изпълнена за първи път от Разградския симф. оркестър и после от Д. С. О. — Видин. Симфоничната битова картина „Овчарско хоро“ е изградена по следния план - програма:

Спокойна пасторална канова, Млада овчарка запява песен за далечно либе. Вслушали се околните овчари, споделят говора на сърцето ѝ, и дружно подеват песента. Всеки е тъгувал по либе, всеки му душата се вълнува. Най-младите подеват хоро, отначало леко, после развихрено. Те искат да разтушат своята другарка. Но хорото лекува за малко. Из вихрения ритъм избликва отново копнежа по либето. Хорото постепенно стихва. Едно рязко сфорцато с тимпанен удар събужда момата от нейния сън.

ИОЗЕФ ХАЙДН (1732 — 1809) е един от трината велики виенски класици — Хайдн, Моцарт, Бетовен. Сия на селски майстор, през целия си живот, изпълнен отначало с борби и лишения, а по-късно с успехи, той съхранява здравината и дълбочината на своята селска природа. Голяма роля в узряването му като композит е играло назначаването му за дворцов капелмайстор в имението на известния унгарски меценат граф Естерхази. Тук при спокойна творческа обстановка Хайдн е написал голям брой от своите творби. След 1790 г. той живее и твори в Виена (тук е в приятелски връзки с Моцарт), а малко по-късно пътува на запад, където е поканен да дирижира свои симфонии. Особено бляскаво е било посрещането му в Лондон.

Въпреки своите успехи и популярност Хайдн остава до края на живота си истински народен композитор. Неговата музика се характеризира с изключителна жизненост и тънко чувство за хумор. В нея той често използва мотиви от австрийската народна песен.

Голямото историческо значение на Хайдн лежи в установяването (не в създаването) формата на класическата симфония. Хайдн е предимно инструментален композитор. Писал е над 120 симфонии, над 80 квартета, концерти за други инструменти, опери и ораторий. От творчеството на този изключително плодовит композит най-ценни са: някой от симфониите му (особено 12-те Лондонски), руските квартети, ораториите „Сътворението на света“ и „Четиригодишните времена“.

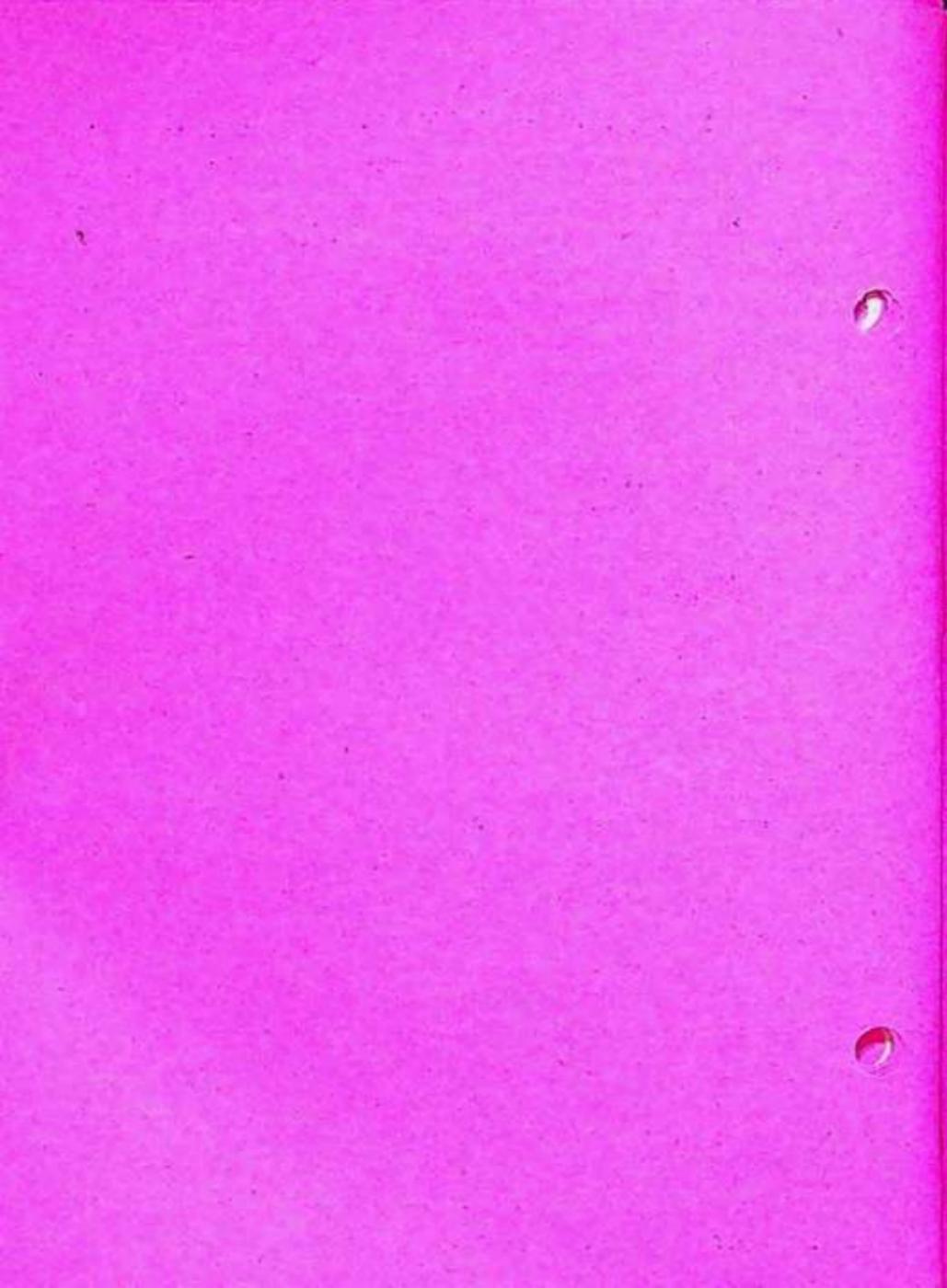
101-а симфония (Часовникът), е една от най-хубавите му симфонии писани в Лондон. Тя започва с мрачно и сериозно въведение. Слушателът очаква задълбочено развитие, но бива изненадан от бърза част, пълна с хумор и свежест.

Втората част е едно оригинално хрумване на автора. Той имитира чрез отделните групи в оркестъра часовници с различна големина като в кулминационния момент ги дава да звучат едновременно. От тук и името на симфонията.

Третата част е традиционния класически Menuet, в който изящни и елегантни моменти се редуват с такива на селяшка грубост и простодушие.

Последната част — Vivace — започва с елегантна, аристократична тема, която миг след това се издясква от грубоватия характер на следващото фортисимо. Тук Хейдновата жизненост намира пълна развихреност.

Нар. артист **МИХАИЛ ПОПОВ** е род. в 1899 год. в Плевен. Още като ученик той обръща внимание с красивия си глас. След завършването на юридическия факултет при Соф. университет (през следването си той е бил хорист в Нар. опера и учил пеене при Ив. Вулпе) Попов получава държавна стипендия и заминава за Италия гдето завършва Неаполската кралска консерватория. Завръща се през 1927 г. в София и постъпва в Нар. опера. В своя репертоар М. Попов има редица прочути партии като особено трябва да се отбележат Дон Базилио (Сев. бръснар), Лепорело (Дон Жуан) и Ив. Сусанин (Ив. Сусанин), за която бе удостоен с Димитровска награда. Притежаващ голям сценичен талант и завидна певческа култура той е не само един от най-зрелите ни оперни артисти, но и концертен певец от голям стил. Неговото изкуство получи висока оценка в народно демократич. страни и в Съв. съюз, гдето М. Попов гостува през последните няколко години. Проявяващ и будна обществена дейност той заслужи доверието на народа като негов избранник и в момента е нар. представител.

К Н И К

79(11)

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водач Н. Цингула
с Жел. Семчуков

IX РЕДОВЕН СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

гост - диригент
нар. артист проф. САША ПОПОВ
лауреат на Димитровска награда

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — 16. I, 20:30 ч. и 18. I, 10:30 ч.

ПРОГРАМА

ВАГНЕР — увертюра към операта
„Майстори певци“

ВЛАДИГЕРОВ — Румънски танци
Molto vivace
Allegro moderato
Moderato

ПАУЗА

ЧАЙКОВСКИ — Симфония № 5 (ми миньор)
Andante. Allegro con anima
Andante cantabile.
Valse. Allegro moderato
Finale.

преработва художествено. Танците са свирени с огромен успех в народна република Румъния.

ПЪОТР ЧАЙКОВСКИ (1840 — 1893) хармонично съчетава симфонизма с висшите принципи на изкуството — реализъм и народност. Романтична по дух неговата музика се характеризира с задушевност, меланхолия, топлота, с горещ патос и стихийност, но нейните корени са дълбоки в руската национална почва.

Петата симфония е писана в последните години от живота на Чайковски. Над трагичните противоречия през които преминават първите две части се издига светлия и тържествен финал, който утвърждава победа. Това е най-оптимистичната симфония на великия руски композитор. Първата част е в сонатна форма. Въведение — *Andante*. Изложен е мотивът идейно обединяващ всички части на симфонията. Изложение *Allegro con anima*. Първата тема е израз на грубият живот, който приижда на вълни и иска да разбие светлия копнеж на твореца. В грохота на тия вълни се чува стенание, болка, копнеж — втората тема, призив за щастие. В борбата побеждава светлото начало.

Втората част е наситена с много лиризм, на места и с драматизъм. Запява корна, а след нея оркестърът спокойна песен, израз на силният човешки дух. Прозвучава уводният мотив — тъмен, рязък, застрашителен. Но за кратко отново се чува песента спокойна и уверена.

Третата част е изложена в вале, трио, валс и кода. Тя е светла и радостна по ритъм, мелодия и характер.

Четвъртата част е в форма на рондо соната. След въведение в което прозвучава триумфално обединяващия мотив, следва престо изградено върху руски народни теми, пълна с бодрост, вяра и оптимизъм. Бързият и ефектен финал е апотеоз на вярата в бъдещето.

Проф. САША ПОПОВ е роден в 1899 год. в Русе. Започва музикалната си кариера като цигулар едва 7 години. Проявява бляскави дарби, и след редица концерти из цяла България заминава на запад където учи при Керд Прил и бележития цигулков педагог Шевчик. Израстнал като първостепенен виртуоз С. Попов прави концертна кариера из Европа с изключителен успех. Заминава се в България в 1929 год. и бива назначен за професор по цигулка в софийската музикална академия и за ръководител на академичният оркестър. От тогава Саша Попов се отдава на диригентска дейност, като постепенно изоставя виртуозното си поприще. Неговите заслуги за симфоничното дело в България са изключително големи. Проявявайки рядък диригентски и организаторски талант, той издигна бившият военен оркестър на голяма висота. След 9-ти септември основа и тласна бързо напред Сталинския държавен симфоничен оркестър. После отново се върна в София като главен диригент на софийската държавна филхармония която издигна на европейска висота. Професор Саша Попов изигра голяма роля в основаването и укрепването на държ. симфоничен оркестър в Русе. За своята плодovitа дейност в областа на симфоничното дело той бе удостоен с Димитровска награда и званието народен артист.

РИХАРД ВАГНЕР (1813 — 1883) е компонист, поет и философ, един от великите музикални творци на Германия. Животът му е изпълнен с неспокойни идейни търсения, с дълбоки и всеотрасни духовни интереси и изключителна енергия в борбата за прокарване на своите нови за времето му музикални възгледи. Към края на живота си, след много скитане и неуспехи той се налага над общественото мнение в Германия и с щедрата подкрепа на Лист построява Байройт театър, в които се изпълняват творбите му.

Историческото значение на Вагнер е в областта на операта, като създател на музикалната драма. Той предпочита говорното пеене, прилага системно лейтмотива като средство за характеризирание на героите, превръща оркестъра от акомпаниятор в главен тълкувател на драматичното действие. Неговата музика е по дух романтична, пропита с драматизъм, монументална по размах и богата от към багри. Оперите му са писани върху германски митологични сюжети и имат фантастичен характер. Най-известни са: Риенци, Хвърчащият холандец, Лоенгрин, Тристан и Изолда, Танхоизер, Майсторите певци и трилогията Пръстена на Нибелунгите (в 4 части).

В операта „Майсторите певци от Нюрнберг“ Вагнер напуска света на фантастиката и приказките, и слиза между хората. Тук вече всичко е обикновено, като се почне от еснафите и чираците, и се стигне до поета общар Ханс Сакс. В увертюрата са дадени главните моменти от операта, която има за сюжет състезание между майстори певци от 16-то столетие. Изградена е с поетичен блясък и монументална внушителност.

ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ (1893) е най-значителния български композитор. Музиката му извираща от народния фолклор е образна, емоционална и колоритна. Нейната ярка индивидуалност и високи композиционотехнически достойнства са я наложили в цяла Европа и днес нар. артист и лауреат на Димитровска награда проф. Панчо Владигеров се ползува с широка известност както в Съветския Съюз и народнодемократичните страни, така и на запад.

Румънските танци са темпераментно написани творби върху румънски народни теми. Владигеров показва майсторско умение да вниква в чуждия фолклор и да го

80(12)

КНИК

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

*Бодар П. Ципт.
с Н. е. Симоуев*

X РЕДОВЕН СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент

ЕМИЛ КАРАМАНОВ

гост солист

звездужил артист

проф. НЕДЯЛКА СИМЕОНОВА

лауреат на Димитровска награда

Концертмайстор

ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ПРОГРАМА

ЧАЙКОВСКИ — симфонична поема
Франческа да Римини

ДВАРИОНАС - концерт за цигулка и оркестър
Andante. Allegro spiritoso
Andante sostenuto
Vivo.

ПАУЗА

ЦЕЗАР ФРАНК — симфония
Lento. Allegro non troppo
Allegretto
Allegro non troppo

поеми, соната за цигулка, пет оратории и множество вокални и камерни пиеси.

Симфонията в Ре миньор започва с бавно въведение, от което се оформява главната тема. Потиснатостта в това въведение се заменя с бодрост и оптимизъм при започване на алегро, в което прозвучава празнично и втората тема. Цялата част до края е величав химн на живота

Втората част е поема с идиличен характер. Отначало прозвучава като песен от която се влиза в скерцо. Накрая на последното, при репризата първата тема израства над скерцо и частта завършва с малка кода.

Третата част е логическо продължение на първата. Тук заедно с настроението и преживяванията от първата част се сплитат нови настроения и симфонията завършва бодро в мажор.

Трудници се, самодейци от художествените колективи, посещавайте колективно концертите на държавния симфоничен оркестър при което се дават билети с намаление.

СВЕДЕНИЕ тел. 31-64.

П. И. ЧАЙКОВСКИ (1840 — 1893) хармонично съчетава симфонизма с висшите принципи на изкуството реализъм и народност. Романтична по дух неговата музика се характеризира с задушевност, меланхолия, топлота, с горещ патос и стихийност, но нейните корени са дълбоко в руската национална почва.

 Фантазията „Франческа да Римини“ е програмна творба, която има за сюжет любовната драма на двама млади описана в песен II на Ад от Данте. Мъжът на Франческа стар и ревнив я заварва заедно с нейният любим Паоло и пронизва с меча си и двамата. Фантазията започва с мрачна картина от Ада последвана от вихъра в който вечно са осъдени да се губят нещастните влюбени заради извършеното от тях прелюбодеяние. Следва разказа на Франческа в който тя разкрива любовта между нея и Паоло и ужасният и край. Отново долетява вихърът и отнася двамата нещастници.

БАЛИС ДВАРИОНАС (1904 год.) достига разцвет в своето музикално творчество в годините след освобождението на Родината му Литва от СССР. В многобройните му и от различен жанр произведения се изявява жизнерадостният и оптимистичен характер на неговият мироглед. Стремейки се да разкрие в творбите си живота на своя народ той използва широко свежата и самобитна литвийска песен.

 Концерта за цигулка е завършен в 1948 год. За него той бива удостоен с Сталинска награда. С простота на стила, благородност, съдържаност и изящество се характеризира тая свежа творба в която цигулката е използвана тънко и разнообразно без увличане в виртуозни ефекти.

Първа част — алегро е стремителна с теми, които звучат ту лирично ту драматично, но винаги светло.

Втора част е с лиричен песенен характер. Трета част е енергична жизнерадостна с народни танцови мотиви.

НЕДЯЛКА СИМЕОНОВА — 1901 год. Е един от видните представители на нашето цигулково изкуство. Първите уроци по цигулка получава от баща си. На 10 годишна възраст след многобройни концерти в България заминава за Америка. В чужбина Недялка Симеонова учи при големите професори — Ауер и Хавеман. Концертирала и с голям успех в Америка и в Европа. Сега е професор в Държавната музикална академия. Удостоена е с звание-то заслужил артист и е Лауреат на Димитровска награда.

ЦЕЗАР ФРАНК (1822 — 890 год.) Започва музикалната си кариера като органист и капелмайстор в Париж. Композира от рано, но призвание получава твърде късно, в последните десетина години на живота си когато е вече и професор в Парижката консерватория. Природно скромен, привързан към органа и учениците си той твори далеч от светските суети. Това дава отражение върху творчеството му което е романтично по дух и се характеризира с дълбочина, сила на чувството и предпочитание към органна звучност и големи композиционни форми. Като композитор Цезар Франк носи влияние от Бах, Бетовен, Вагнер и Лист, но яснотата, чистотата и простотата на неговите изразни средства го изтъкват като типичен френски композитор. С творчеството си той се изправя срещу нарастналото влияние на Вагнер в Франция и се явява като основател на френския национален стил.

Самият Цезар Франк е стоял на чело на кръг компонисти обрзували национално музикално сдружение за защита на френската музика от чуждо влияние.

По важните му творби са: симфония, симфонични

81(13)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

*Водог II симфония
с Ж. Секстус*

XI РЕДОВЕН СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

гост солист
КАТЯ РАШЕНОВА

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — 19. II. четвъртък 20.30 часа

ПРОГРАМА

ГЛУК — „Алчеста“ — увертюра

БЕТОВЕН - концерт за пиано и
оркестър с mol (№ 3)

Allegro con brio

Largo

Rondo

солист Катя Рашенсва

ПАУЗА

ЦЕЗАР ФРАНК — симфония

Lento. Allegro non troppo

Allegretto

Allegro non troppo

циалния клас по пиано на проф. Тамара Янкова. След завършването си се установява в родния си град, където развива усилена педагогическа дейност като същевременно има редица концертни прояви.

Макар и посветила значителна част от времето и силите си на своите ученици, Катя Рашенова е не само отличен педагог, но и изпълнител с ценни качества. Скромен и сериозен музикант, в своето изпълнение тя винаги търси да изрази преди всичко вътрешното съдържание на творбата и нейния характерен стил.

ЦЕЗАР ФРАНК (1822 — 1890 год.) Започва музикалната си кариера като органист и капелмайстор в Париж. Композира от рано, но призвание получава твърде късно, в последните десетина години на живота си когато е вече и професор в прижката консерватория. Природно скромен, привързан към органа и учениците си той твори далеч от светските суети. Това дава отражение върху творчеството му което е романтично по дух и се характеризира с дълбочина, сила на чувството и предпочитание към органична звучност и големи композиционни форми. Като композитор Цезар Франк носи влияние от Бах, Бетовен, Вагнер и Лист, но яснотата, чистотата и простотата на неговите изразни средства го изтъкват като типичен френски композитор. С творчествово си той се изправя срещу нарастналото влияние на Вагнер в Франция и се явява като основател на френския национален стил.

Самият Цезар Франк е стоял на чело на кръг компонисти образували национално музикално сдружение за защита на френската музика от чуждо влияние.

По важните му творби са: симфония, симфонични поеми, соната за цигулка, пет оратории и множество вокални и камерни пиеси.

КРИСТОФ ВИЛИБАЛД ГЛУК (1714 — 1787)

има значение в историята на музиката: не толкова с творбите си по-голямата част от които са забравени, отколкото с неговата прословута оперна реформа. До нея той стига след дълго странстване из Европа, след като подражава на италианските компонисти в своите опери и след като понася благотворно влияние от Хендел и Рамо. Творческото съдействие на либретиста Калзабилджи, в чийто текстове вместо идеализирани безкръвни характери се явяват живи образи и драматични конфликти с вечно значение, Глук вместо музикална опера създава музикална драма. Най характерните белези на неговата реформа са: съобразяване на музиката с драматичния текст и опростяване на самата музика, изоставяне на колоратурите, и музикална характеристика на лицата. С тая историческа реформа Глук се противопоставя на италианската опера с нейния външен блясък и незначително драматично съдържание, и я извежда на нов път, в който музика и драматично действие отново се свързват и уравновесяват.

Увертиурата към опера „Алчеста“, (писана върху античен сюжет) е една от най изпълняваните творби на Глук поради своите музикални достойнства и драматична внушителност, макар при ограничени изразни средства.

ЛУДВИГ ван **БЕТОВЕН** (1770 — 1827), най-гениалният композитор на всички епохи преминава живота си в наниз от нещастия, скърби и разочарования. Все пак той е имал минути на щастие и радост. Тогава душата му ликувала и пеела. Но за кратко защото нещастията отново го връхлитали-раздялата с любимата, неразбиране от неговите изпълнени с проза и егоизъм съвременници, жестоката му глухота, постоянните неприятности причинявани от неговият племенник, когото той силно обичал.

Затова неговата музика е изградена на резки контрасти, върху внезапни отпадания и смели приливи на бодрост и ентузиазъм. Бетовен е познал страданието с цялата му суровост, но това не е сломило неговият изключителен дух. Въпреки всичко той си остава борец до последният ден на живота си, чувствавайки се призван за едно голямо дело. Песимизъмът никога не е завладявал напълно Бетовена. И в основата си неговата музика остава бодра, волева, жизнерадостна. В своите писма той пише: „Ще ми се да стисна съдбата за гушата, Разбира се тя съвсем не ще ме сломи.“ О, тъй е хубаво да живееш хиляди пъти живота си. Но живот посветен на борбата с страданието и победата на радостта, какъвто е бил живота на Бетовен.

В коцера с moll (№ 3) за пиано и оркестър не намираме още напълно зрелия Бетовен, какъвто го виждаме в третата му симфония и четвъртия и петия му концерт за пиано. Но все пак той е една майсторска творба, която носи белезите на неговия стил и жизнения характер на неговата музика.

I част започва с енергична и светла тема. След изложението и се явява втората по-лирична но също мъжествена. Цялата част има жизнен характер. II част ни загатва за бъдещия, зрелия Бетовен. Тя е песенна, но сериозна и задълбочена. III част е Rondo, в което се чувства все още влиянието на Моцарт. Жизнерадостна и светла, тя довежда до устремен, бликащ от живот финал.

КАТЯ РАШЕНОВА е родена в Русе, където е завършила средното си образование. Още като ученичка се проявява с музикални участия. След това продължава образованието си в Софийската музикална академия и завършва с отличие през 1943 год. като ученичка в спе-

ст
ци
Б
ж
в
пр
в
М
в
тр
в
в
Б
2
к
з
ст
з
к
ц
к
п
ц
р
ч
к

Симфонията в Ре миньор започва с бавно въведе-
ние от което се оформява главната тема. Потиснатостта
в това въведение се заменя с бодрост и оптимизъм при
започване на алегрото, в което прозвучава правдично и
втората тема. Цялата част до края е величав химн на
живота

Втората част е поема с идиличен характер. Отнач-
ло прозвучава като песен от която се влиза в скерцо.
Накрая на последното, при репризата първата тема из-
раства над скерцото и часта завършва с малка кода

Третата част е логическо продължение на първата.
Тук заедно с настроението и преживяванията от първата
част се вплитат нови настроения и симфонията завършва
бодро в мажор.

*Трудящи се, самодейци от художествените
колективи, посещавайте колективно концер-
тите на държавния симфоничен оркестър,
при което получавате билети с една цена
по-ниска от обикновената.*

*Посещавайте музикалната лектория където на достъ-
пен език ще бъдете запознати с основните въпроси по
музиката, както и с популярни творби на велики ком-
позитори. Илюстрациите ще бъдат изпълнявани от
солисти на държ. симф. оркестър, народната опера
или грамофонни плочи с световно известни диригенти
и изпълнители.*

Музикалните лекции се изнасят всеки вторник 17-45 ч.

ВХОД СВОБОДЕН. — СВЕДЕНИЕ 31-64

Държавен Симфоничен Оркестър
— Русе —

Воден II чл. с Ж. Величков

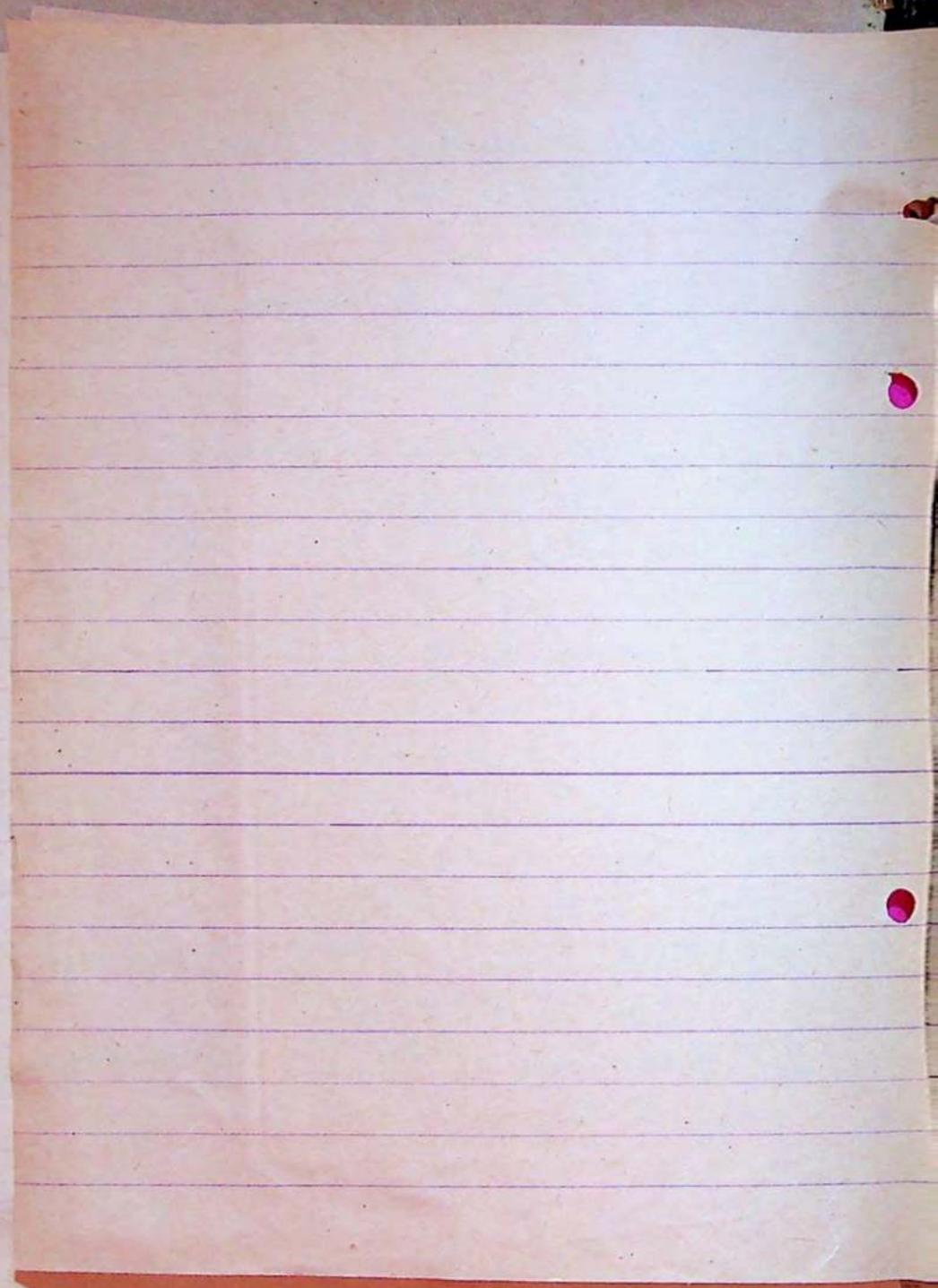
Възпитателски Концерт
за учени
и войници

Дир. Ем. Кореманов

контр. Др. Дюлгеров.

22 февруари. 1953г. - за учени
Д. Н. Ф. - (В. чл.)

24 февруари 1953г. за войници
Д. Н. Ф.

Програма

1. Зајковски - Пензинотришазкоит.
 Мори
 Трестон
 Арабски танци
 Кинески танци
 Танци на музичките
 Вока на естетика

2. Сметана - Ариел на морињата из
 Тр. на оп. Проф. Чевешиа

3. Пучини - Ариел на летото из П. 9. 4
 Соп. Сбохени.
 Соп. Тетке Моринови

4. Гроекс - Нонеса презед

5. Зајковски. Ариел на морињата - 63
 оп. Евр. Опери - Тасо
 Соп. - Ан. Милковски.

6. Мисит - Прелудии.

заб. 1. На Колежарите за
вонфиги Милковичи узвешти
внесити опрота на Тренинг
опрота на Клејер од 11 г. на
од Трој. Навешти

2. Внесити Миси -
П. Себастијан - Тандушко.
Резенице.

08(20)
85(15)

Водар П. циг. с Ж. Селюков

83(15)

К Н К К

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар П. цигурка
с Ж. Селюков

ГОСТУВАНЕ

НА

Проф. ПЕТЪР ХРИСТОСКОВ

Диригент

ЕМИЛ КАРАМАНОВ

18 часа

Кино „Москва“ — 27. II. петък — 20.30 часа

ПРОГРАМА

БАХ — Концерт за цигулка и оркестър
в ми мажор
Allegro
Adagio
Allegro assai

БЕТОВЕН — Концерт за цигулка и оркестър
в ре мажор
Allegro ma non troppo
Larghetto
Allegro

ПАУЗА

БРАМС — Концерт за цигулка и оркестър
в ре мажор
Allegro non troppo
Adagio
Allegro giocoso

Първата част е написана в сонатна форма. Също както при класиците въвеждането на соловия инструмент е предходено от оркестрово въведение, което създава драматично настроение, в духът на създадения драматизъм напрегнато и отривисто встъпва соловия инструмент. Следва успокоение на което се подчинява и соло цигуларката. Така се появява първата тема с характерната и Брамсова певучност. В втората и половина тя е разширена от свободните импровизации на цигуларката. Няколко акорда подготвят втората тема, предварително загатната от обоя и кларнета. Последната като особеност на Брамсовото сонатно мислене не контрастира рязко с първата. Разработката започва фортисимо, имайки за предмет на провеждане мелодически и ритмически елементи от двете теми. Следват реприза и каденца. Заключението налага частично първата тема и се развива устремно.

Втората част е в триделна песенна форма. В първия дял темата се изнася от духовите инструменти с соло обоя, след което се повтарят от соловия инструмент. Вторият дял е поверен на цигуларката, а третия е разпределен между соловата партия и обоя.

Третата част е написана в форма на голямо рондо. С първата тема непосредствено започва часта. Веднага цигуларката се впуска в бравурни и арпежирани пасажии. Удар в оркестъра бележи появата на втората тема, която прозвучава остро и ритмично. Третата тема е мелодична и ясна. Кодата се развива в много бързо темпо и има бляскав виртуозен характер.

Проф. ПЕТЪР ХРИСТОСКОВ е роден през 1917 година. От най-ранна възраст проявява големи заложби на цигулар. След като завършва музикалната академия в класа по цигулка на проф. Саша Попов, заминава за Берлин където осъвършенствува майсторския клас на Хавеман. Преди завръщането си в България, Христосков с голям успех прави концертна обиколка в някои големи европейски градове. Неговите концертни прояви като солист на всички оркестри и множеството му самостоятелни концерти са преминавали при забележителен интерес и голям успех.

Сега Петър Христосков е професор в Държавната музикална академия и концертмайстор на Софийската филхармония. Той притежава, плътен, топъл и красив тон, съчетан с голяма култура и музикантска ерудиция. Затова неговото изпълнение е сигурно и художествено.

И. С. БАХ (1685-1750). С право се счита за патриарх на съвременната музика. Корените на неговото звуко-творчество се губят в средновековието, а огромният му талант застава като крайъгълен камък между две епохи. Налага се над редица музикални течения и има огромно значение и до днес.

Биографията на Бах, бедна откъм външни събития е пълна с вътрешно съдържание и самостоятелна творческа мисъл. Неговият гений е еднакво безспорен както в вокалното, така и в инструменталното творчество и е трудно да се определи коя област е по ярко изразена. Ненадминати са неговите пиеси за орган. Освен това, той е сътворил огромно количество токати, прелюдии, фуги, фантазии, концерти и др. Концертите за цигулка носят характерните белези на неговия стил. Те имат за акомпанимент само щрайх, соловия инструмент излиза именно от акомпанимента и е абсолютно свързан с последния.

БЕТОВЕН — Концерт за цигулка е сътворен през 1805 год. за Франц Клемент концертмайстор на театър Аидервин — Виена и изпълнен от последния за пръв път на 23. XII. 1806 год. Написан заедно с IV симфония, IV клавирен концерт и увертюрата Леонора, концерта бележи част от най-щастливите дни на композитора. Той зема едно от първите места в цигулковата литература. Темите покриват характера на солиращия инструмент, който се проявява колкото като пеец, толкова и като виртуозен. Изключителната музикална мисъл и стил изискват за изпълнението му освен добър цигулар и значителен музикант. Ето защо, неговото художествено преодоляване представлява сериозна задача.

Концерта започва с изпълнен от напрежение чукаш мотив в тимпаните, който преминава през цялата му част, ту енергично заплашващ, ту нежно успокояващ. Гениален е начина по който чрез цигулката соло Бетовен поднася веднъж блестящата главна тема, а после изпълнената с копнеж странична тема

Бавната част наподобява сол мажорния клавирен концерт. Тук се осъществява разговор в форма на импровизация. В него няма противоречия, Кулминацията му е един цигулков напев, който сияе с своята красота и съдържание. Непосредствено след това откъсване от действителността, внезапно и енергично оркестъра призовава към жизнерадостно свежо и весело рондо.

БРАМС — Концертът в ре мажор за цигулка и оркестър е един от най-хубавите цигулкуви концерти. Той е посветен на видния виолин-виртуоз Йозеф Йоахим и носи белезите на класическите концерти. Темите от трите части са релефно очертани и лесно запомними. Соловата партия е пропита с много мелодика и чувство, а оркестъра е разгърнат в широк симфоничен фон.

84(16)

КНИК

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953

Водар II члг.
С. Н. Секиряев

XIII СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Гост - диригент
ВАСИЛ ЛОЛОВ

Солист
АЛЕКСИ МИЛКОВСКИ
лауреат на Димитровска награда

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино „Москва“ — неделя, 15 март, 10:30 часа

ПРОГРАМА

- ЛОЛОВ — „Слънчова женитба“
симф. поема
- БОРОДИН — Ария на Кончак из-оп. „Княз Игор“
- ГЛИНКА — Ария из оп. „Иван Сусанин“
изп. Алекси Милковски
- ЛИСТ — „Прелюдии“ — симф. поема

ПАУЗА

- ЧАЙКОВСКИ — VI симфония (патетична)
Adagio, Allegro non troppo
Allegro con grazia
Allegro molto vivace
Adagio lamentoso

От РУСКИ

П. И. ЧАЙКОВСКИ (1840 - 1893)

ШЕСТА СИМФОНИЯ

(патетична)

си миньор — ор. 74 (1893 г.)

1. Adagio. Allegro non troppo
2. Allegro con grazia
3. Allegro molto vivace
4. Adagio lamentoso

В обширното и разнообразно симфонично наследство на Чайковски патетичната симфония зема главно място. Тази гениална партитура представява велик образец на инструменталната драма в която с чисти музикални средства е разкрито дълбоко трагично съдържание, а в ярките художествени образи са възплетени вълнуващи с своята значителност мисли и чувства.

Прогресивните от времето на нейното създаване дейтели на руското общество са виждали в нея от най-великите произведения на световното изкуство. Известна е и високата оценка на В. И. Ленин. В сегашно време патетичната симфония на

Чайковски се явява като едно от най-любими произведения на масовия съветски слушател.

Както и в по голямата част от симфоничните и музикално сценични произведения на Чайковски, така и в това произведение са поставени в първата си широта крайъгълните философски проблеми на човешкото битие, проблемите на живота и смъртта, на мечтите и действителността. Енергията на протеста, страстния порив към щастието пронизват симфонията и ѝ предават жизнен характер независимо от трагичното сътъкновение лежало в основата на замисъла. Следва да не се забравя, че времето на създаване на това забележително произведение се покрива с най-глухите години на мрачната (победоносцевска) реакция.

Замисъла на шестата симфония и нейните първи ескизи се отнасят към зимата на 1892-1893 г., към времето на голямата артистична обиколка на композитора из градовете на Европа и Русия. Ценни сведения за процеса на съчиняването на симфонията и за характера на нейния замисъл намираме в писмата на композитора. В писмото към своя племенник Давидов, Чайковски пише: „Седнах да пиша ескизите и работата тръгна така горещо, така бързо че в по малко от 4 дни първата част беше съвършено готова и в главата ми ясно се очертаха и останалите. Половината на третата част е вече готова“. В това писмо се казва,

че „по форма в тази симфония ще има много ново“, и че симфонията ще бъде „програмна, но с такава програма, която ще остане загадка за всички“. В друго писмо към поета К. Р. — Чайковски признава: „В тази симфония аз вложих, без преувеличение цялата си душа“. В автографа е указана точната дата на завършването на ескизите: „Днес — 24 март завърших напълно черновите ескизи“. След прекъсването в работата свързано с задграничната обиколка, симфонията е била окончателно завършена в партитура към 10 август. Най-напред тя е била изпълнена в Петербург под диригентството на автора (16-28 октомври 1893 г.), няколко дни преди внезапната му смърт от холера.

Първата част на симфонията по силата на вложените в нея елементи на драматични контрасти и по размаха и динамиката на драматургическото развитие заема главно място в концепцията на произведението.

Тази част започва с не голямо встъпление, мрачно по характер на музиката, бавно по темпо, заглушено по звучност на инструментите, използвани само в своите ниски регистри. Като мелодическа основа на това встъпление се явява лаконичен мотив, представляващ каточе ли зародил следващ първата тема, която се разгръща по нататък в относително бързо движение и с непрекъснато

наръстване на звучността и темпото. Като ясен контраст на тревожно вълнуващия се образ на първата тема служи спокойната и плавна лирическа песенна мелодия на втората тема, която се изразява от мекото и светло звучение на струнната група.

По нататък в големи „пространствени“ мащоби се разкрива ясната картина на борбата на силната волева човешка личност за право на щастие, за утвърждаване на положителните хуманистични идеали. Това е разработката, драматургическата сърцевина на тази част и в същност на цялата симфония. Тя се развива в две грандиозни линии на емоционални нараствания на органична и логична последователност, на видоизменението на съдържанието на два преди това противопоставени един на друг музикално драматични образи.

Програмността на музиката е подчертана от автора с цитат от известния погребален напев имащ значение на музикален символ или музикална емблема конкретизираща образа на смъртта.

Пълна с патоса на борбата и с огромна кипяща сила, разработката достига своя връх при прехода към реприза в последния раздел на тази част. Реприза е изцяло насочен към широкото изложение на лиричната песенна втора тема пренесена в тоналността на едноименния мажор и завършващ тази част в примирено светли, успокоителни тонове.

Втората част на симфонията е написана в формата на петоделен валс с вмъкнати в него части от Елегичен по настроение епизод. Тя има ясно изразен танцов характер и е предназначена да отклони временно симфоничното повествование от сферата на острите психологични противоречия в областта на светлата, съзерцателна лирика.

Третата част и по мащаб и по характер на съдържанието превишава значително обичайните рамки на скерцото — една от средните части в класическия цикъл на симфонията. В драматургията на това произведение, тази част заема много важно място като утвърждава волевите, мъжествени, героични образи преминаващи в маршовата тема и със своето енергично и настойчиво приближаване изтласкващи капризната игра на тоновете с които започва тази част. Това скерцо ни напомня картините на масовите народни празненства, с които не рядко Чайковски е насищал финалите на своите симфонии и инструментални концерти. Чувства се същият този широк размах и кипяща динамика на голямото масово движение. Но има разлика, заключаваща се в това, че тук това движение не носи стихийния характер, а се явява не разгулно весело, а тържествувашо, победно. Новаторството на замисъла на Чайковски се е изразило в това широко симфонично развитие, което той е предал в формата на скерцо.

Също така новаторски изглежда и замисъла на финала, написан в необичайна за симфонията форма на лаконичен епilog издържан изцяло в бавна форма. Той се състои от две теми близки една на друга по песенността на мелодиката и по скръбно елегичния характер на музиката. И тук композитора дава голямо драматично нарастване, широко развивайки втората от темите. Симфонията завършва в мрачни, трагични тонове на низходящото движение на тихо замиращата „гаснеща звучност“.

Композитора с безстрашна откровеност и правдивост е изказал това, което са изпитвали много прогресивни руски хора в условията на жестоката и мрачна реакция през 80-те и началото на 90-те години, пише за този финал проф. Келдиш във втория том на своята „История на руската музика“.

Слушайки тази симфония, съвременния слушател чувства не само трагизма и скрътта, които навява финала, но и неизчерпаемия запас от душевните сили, страстната жажда на борбата за високи хуманистични идеали и пресъздадени в безсмъртните музикални образи на това гениално произведение.

ВАСИЛ ЛОЛОВ е роден през 1913 год. в Ямбо. Завършва музикалната академия в София, след което специализира цигулка и композиция в Берлин. След завръщането си бива назначен за концертмайстор в Софийската опера и асистент на главният диригент Асен Найденов. От 1949 год. той е диригент на симфоничния оркестър в Пловдив.

Лолов е изнесъл редица солови концерти у нас и в чужбина. Като диригент е гостувал на всички симфонични оркестри в страната. Той е автор на пиеси за цигулка, струнен квартет, духово трио, сюита за две цигулки, концерт за цигулка, сюита за симфоничен оркестър, симфоничната поема „Слънчова женитба“ и пр.

Изпълняваната поема носи подчертано програмен характер. Тя е написана по едноименната идилия на Петко Тодоров.

АЛЕКСИ МИЛКОВСКИ е роден през 1925 год. в Габрово. Средното си образование завършва в Казанлък. Кариерата си на артист започва в Софийската опера. При откриването на Русенската народна опера той е назначен за първи бас. Тук Милковски постигна значителни успехи. Незабравими остават неговите образи в оперите „Дон Паскуале“, „Продадена невеста“, „Бохеми“, „Риголето“ и „Севилския бръснар“.

Като концерттиращ артист Алекси Милковски се представя с огромен репертуар. Неговото изпълнение е преизпитано, топло и стилно. За големи постижения в певческото изкуство той получи званията „лауреат“ на Димитровска награда и III световен младежки фестивал в Берлин.

ФРАНЦ ЛИСТ (1811 — 1886) написал симфоничната поема „Прелюдии“ по едноименното стихотворение на Ламартин. Те започват с тема — унисон в щрайха,

Б. 1. На концерта за
Войводи Милковски състави

Подemat я духовите инструменти и тя добива бляскав, тържествен характер. Ако това е встъплението, то веднага първите цигулки запяват една кантилена която носи любовен характер. Неочаквано дълбоко в басите се раждат възбудени мелодии сплетени с тревожни хроматизми. Те вещаят настъпваща буря. След успокоението Лист рисува една от най-хубавите природни картини в музикална литература. Тя се прелива отново в любовна песен. Постепенно растяща градация подготвя финала. Всички теми се явяват героично преобразени и осъществяват тържествен победоносен поход.

Значението на симфоничните поеми на Лист се заключава в подчиняване формата на конкретната идея (програма), както и в бляскавия, монументален и ярък музикален рисунок.

Трудещи се, посещавайте колективно концертите на Държавния симфоничен оркестър, при което се ползвате с намаление.

Сведения тел. 31-64.

Следваща програма:

XIV РЕДОВЕН КОНЦЕРТ

под диригентството на известния диригент
ФЕОДОР ПЕТРОВИЧ СЕЛИНСКИ

ШУБЕРТ	— Недовършена симфония
БЕБЕР	— Увертюра Оберон
ЧАЙКОВСКИ	— Писмо на Татяна из оп. „Евгени Онегин“
	Изп. Донка Киркова
РИМСКИ КОРСАКОВ	— Испанско капричио

Водар II цуг. с Н. Сипурис

Концерт за
Воени

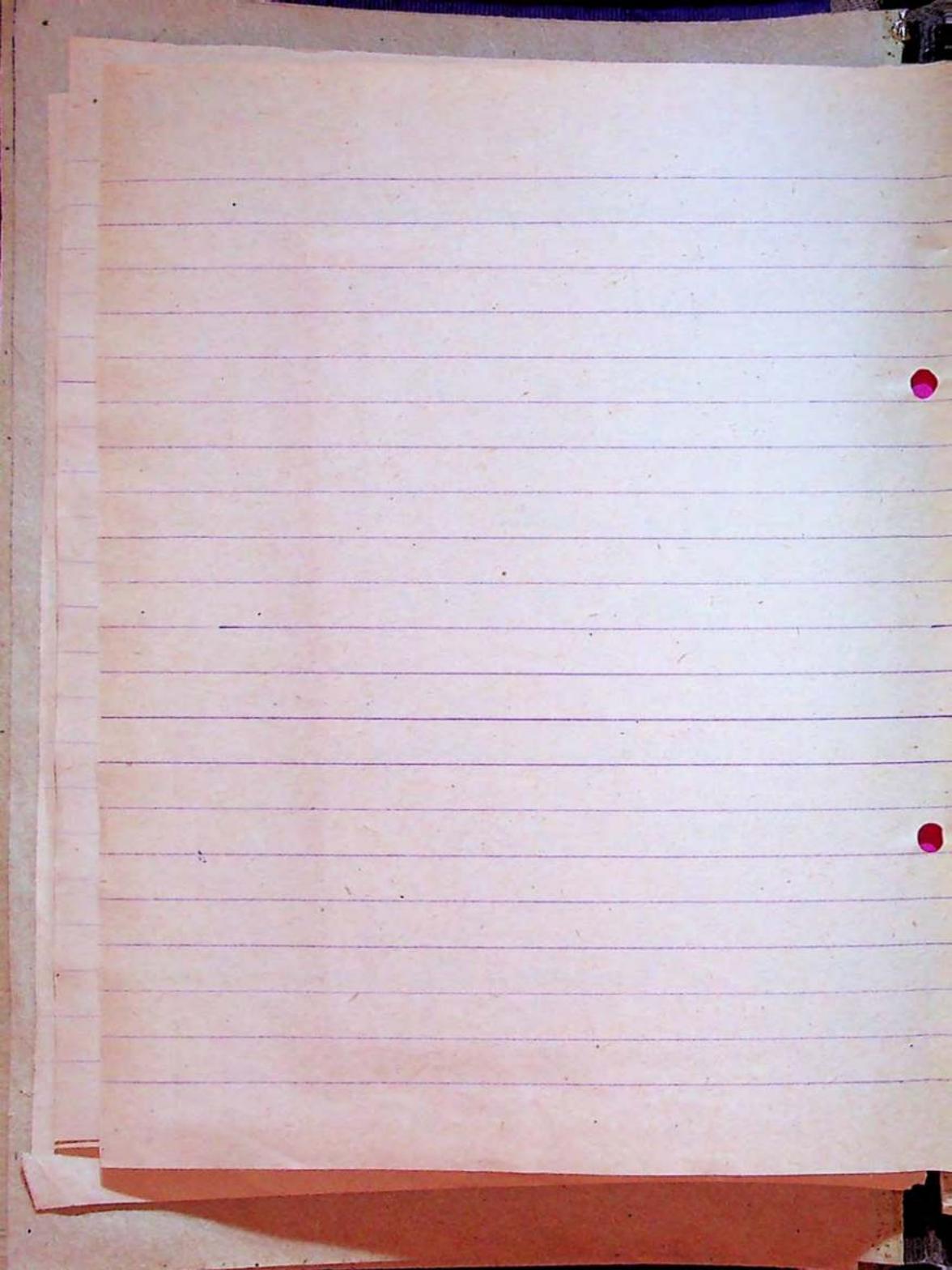
Директор

Любеч Тимитев

концертмайстор:

Иван Янков

Д. Н. Ф. - петък - 20 март - 18 часа
(В. клуб)

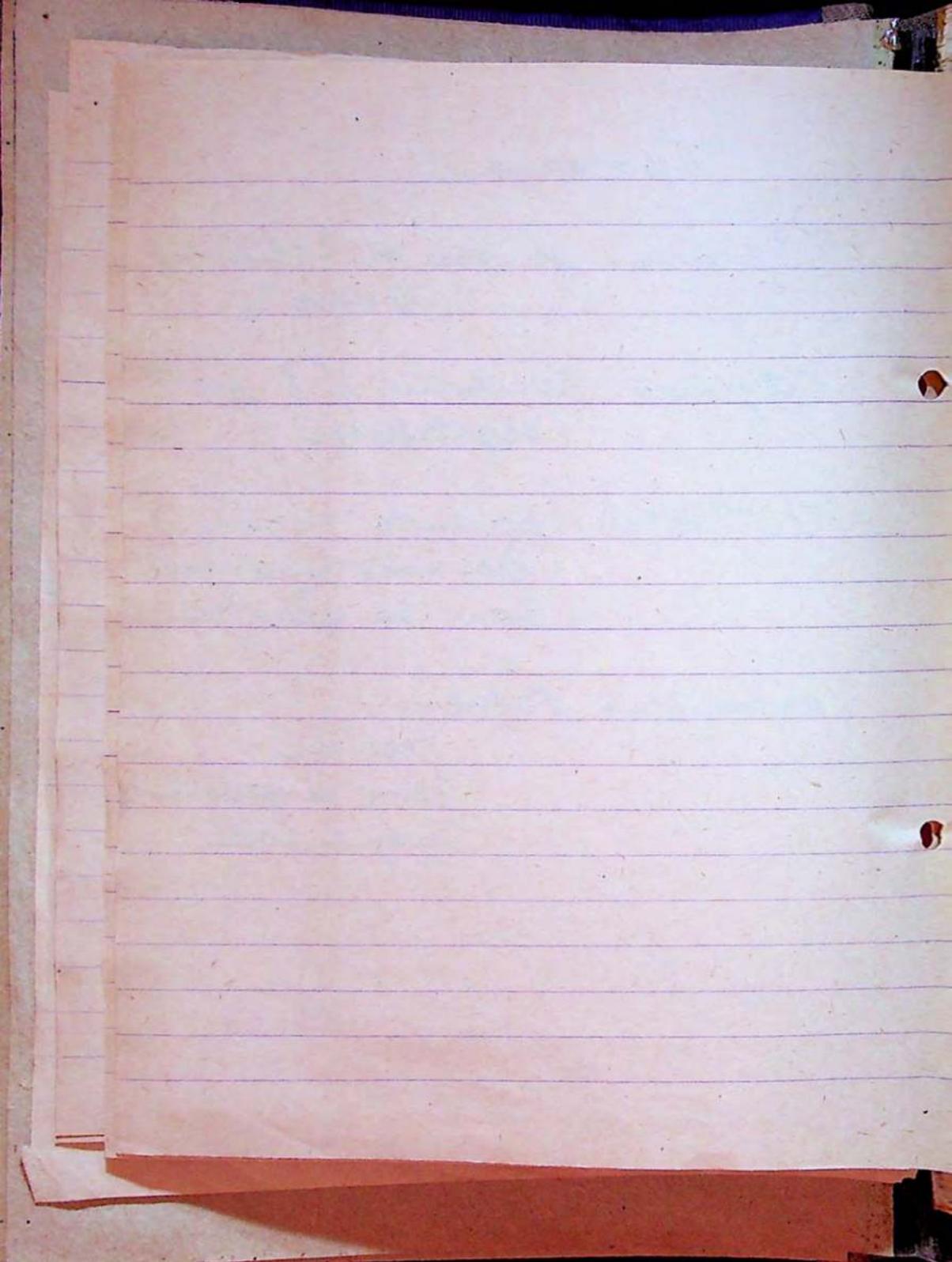
Програма.

Росини - уб. към вт. Севински
дрънор "

Шуберт. Симфония № 8 - #moll
(недовършена)

Тайковски. Балетна сюита
. Величико тропическа
- Ванс на съветта

Хачатурян - Голце -
Ледите
Таму на зевоикол
Таму с соби.

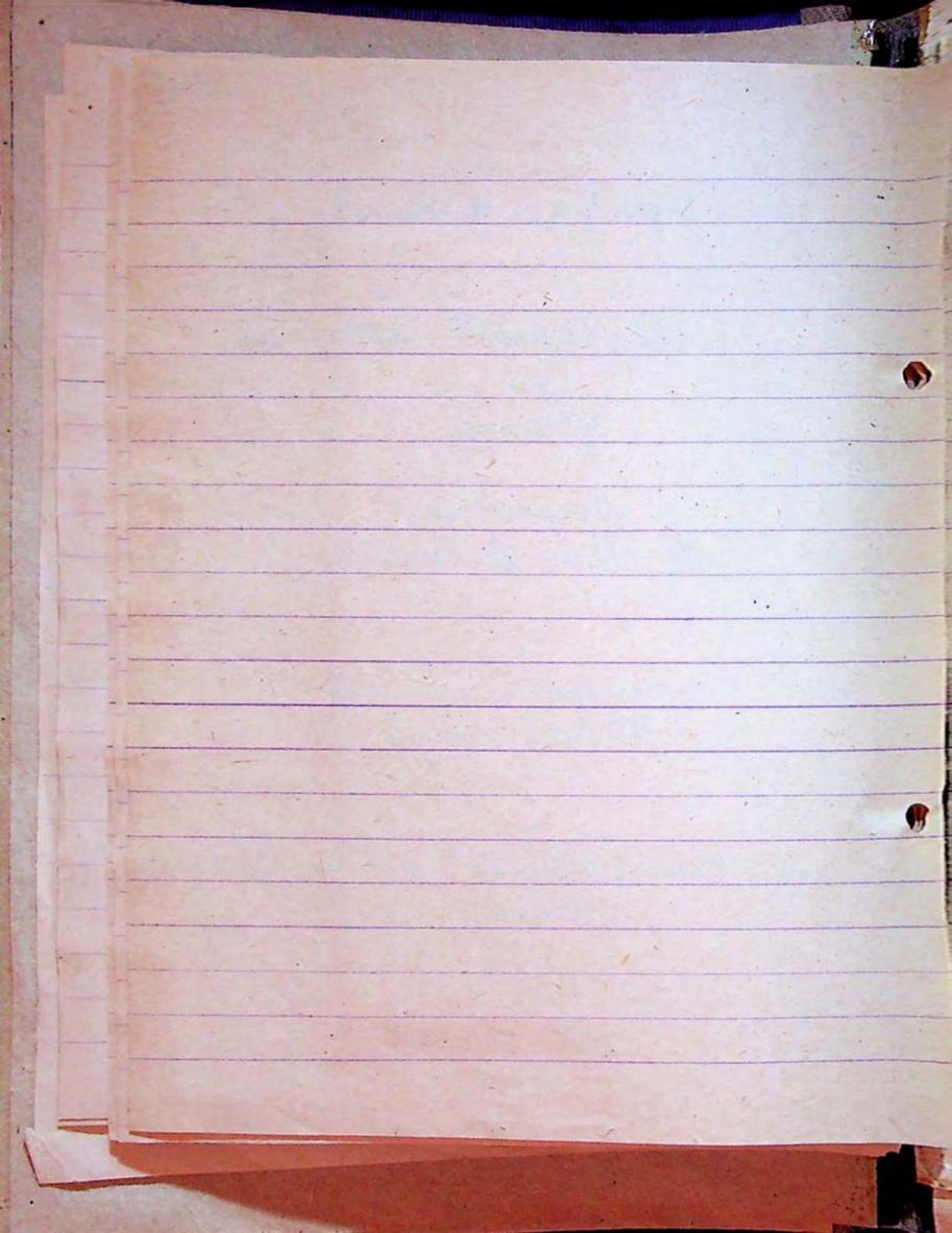
Водар Т. и. с. Ж. Селищев

Шубертов концерт
за
границу

Директор
Лобач Михаил

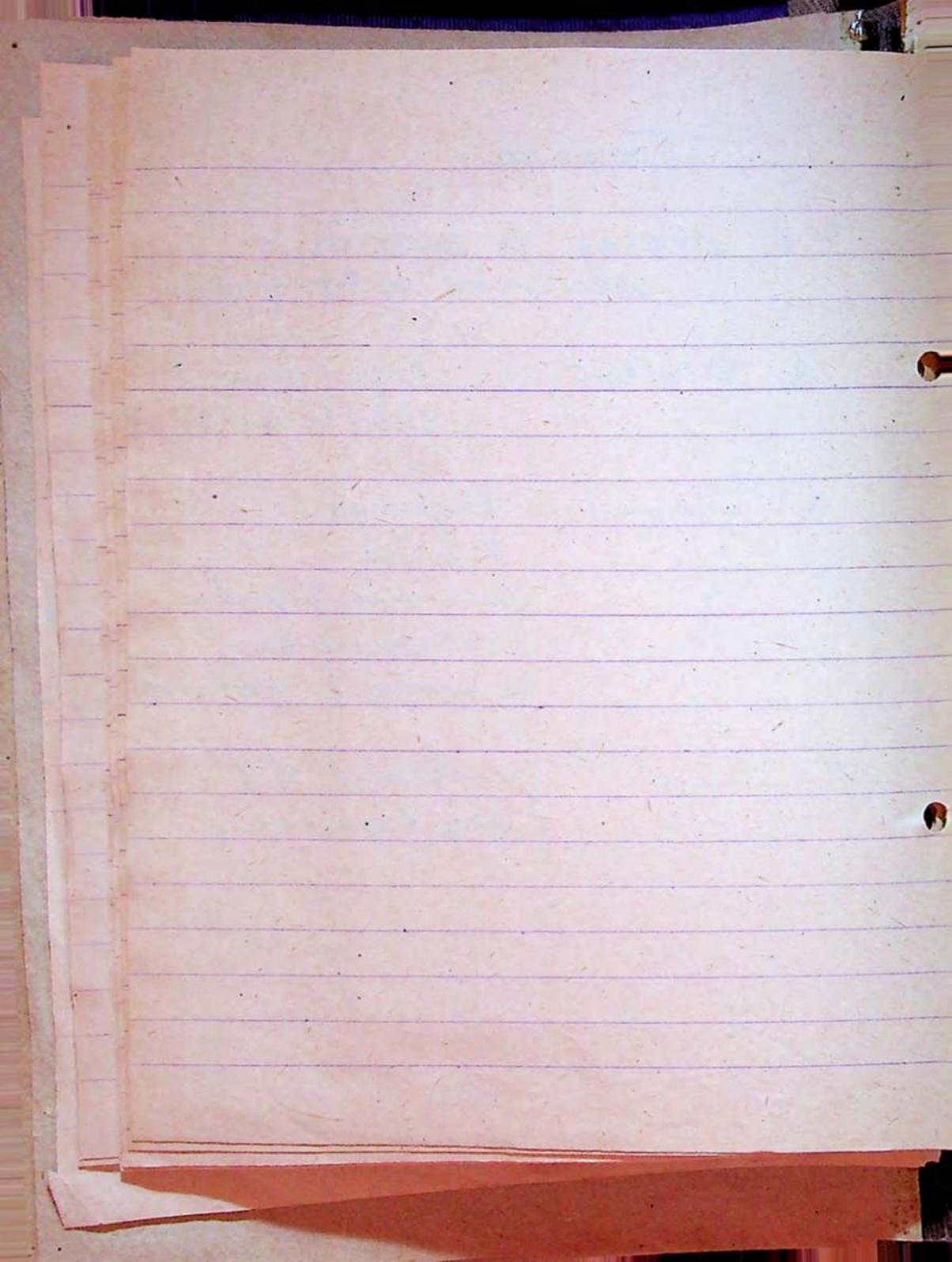
концертмейстер
Иван Яков

Салом. кино «Москва» - субботу - 21 март
14 часа.

Програма

1. Доклад за чревните и
желестите на Фир. Шуберг
2. Шуберг - Розамунда -
Балетта сони
3. - " - - Серенада
Розочка -
Солунка здрава
Солункина -
на Гиньо Б. Шуберг.
4. - " - Солункил №8
(Недоворшени)

88(20)
86(18)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
СЕЗОН 1952 - 1953 г.

Водар II чинт.
с Н. Селински

XIV СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

диригент
ФЕОДОР ПЕТРОВИЧ СЕЛИНСКИ

солист
ДОНКА КИРКОВА
от Русенската народна опера

концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Кино. „Москва“ — петък 27 март 20:30 часа.

Феодор Петрович Селински

е роден на 22. IV. 1874 г. в Симферопол. Завършил е Петроградската консерватория с отличие, като цигулар от класа на проф. Галкин, а диригентство — като студент от класа на прочутия руски композитор и диригент Ал. Глазунов. Като диригент е дирижирал симфоничните оркестри в градовете Симферопол, Севастопол, Лепнатория и Ялта. По-късно той става диригент на народната опера в Нови-сад, а от 1931 до 1950 год. непрекъснато е бил диригент на симфоничния оркестър на Радио Белград. През 1950 год. бива принуден, като съветски гражданин да напусне пределите на Югославия и дохожда в гр. Русе. Тук постъпва като виолист-солист в състава на русенският симфоничен оркестър, който го счита за своя гордост.

ДОНКА КИРКОВА — лирично сопрано — е една от изтъкнатите певици на русенската опера. Преди това е била една от първите сили на Старозагорската опера. Гласът и притежава приятен тембър, много добра школа и мощ в височините. Изпълнението е углъбено, с изработена музикална фраза, с красива нюансировка и художествено музикална линия, от която лъха чувство на стил.

Франц Шуберт

1797 — 1828 — ненадминатият майстор — творец

Симфония № 8
„недовършената“
Allegro moderato
Andante con moto

на модерната песен озарен от гениални способности на музикално творчество, е един от най-почетените представители на немския музикален романтизъм. С изумителна красота и топлина той разкрива в своята музика света на лиричните преживявания, на радостта, на простите човешки отношения, на любовта към природата. Музиката му е задушевна, трогваща и с кристално чиста мелодична линия.

Симфонията H-moll (недовършената) — осма и последна по ред — е върха на шубертовия романтичен симфонизъм. Композирана е в 1822 год. Цели 6 години Шуберт чака да може би най-висш изблик на вдъхновение за да я довърши. Уви! Смъртта го грабва и симфонията остава „недовършена“ за да се обезсмърти като недовършена. Тя лежи в оставените от Шуберт папки цели 34 години. Едва в 1856 год бива открита. Изпълнена за първи път тогава и покрита с лаврови венци, тя не слиза от концертните програми из целия свят.

Първата ѝ част започва с мрачно звучащ мотив, която дава фона на елегично настроение, което лъха в нея. Следва първа тема, представляваща тъжна песен пропита от дълбока скръб, която гнети човешката душа. Втората тема с своя светъл и идиличен характер сочи промяна в настоящето. Това не е за дълго защото идват мрачните акорди, които прекъсват мечтите. Тия две начала са проведени без каквато и да е борба между тях.

Втората част е напълно лирична, съзерцателна, пропита от топло съвременно настроение. Светлите акорди и изчистата красота на мелодичната линия в кантиленните пасажии на главната тема, поверени на шрихта, макар и да носят отенък на тиха печал, сочат за освобождава и на човешката душа от гнета на печалната действителност, на успокоението ѝ при съзерцание на природата и пълно поетично възприятие на красивото в живота.

Карл Мария фон Вебер

Увертюра „ОБЕРОН“

1786 — 1826 — с може би най-типичният представител на немската романтична опера. При това е гениален майстор на брилянтно построени увертюри към тях. Сии на бивш офицер по-късно служител, театрален директор, Вебер започва да учи музика на десет годишна възраст. Понеже бащата е мѣстен

в различни градове и сам Вебер странствува из Германия, Австрия, Чехия не е могъл да получи методично музикално образование. Въпреки това, гениалната му д рба го издига до ранга на най-подчертан композитор името на който е покрито с световна слава. На 18 годишна възраст той бива назначен капелмайстор в театър в Бреслау, а оперното му творчество му носи слава. През 1814 год. с песенната си збирка „Лири и меч“ той се налага изцяло. Името му става германско национално знаме през 1821 год. когато за първи път в Берлин се изпълнява операта му „Вълшебният стрелец“. В 1823 год. завършва операта „Оберон“ която е била изпълнена за първи път в Лондон, шест седмици преди смъртта му. Името си Вебер е обезсмъртил с трите опери „Вълшебният стрелец“, „Еврианта“ и „Оберон“ както и с блилянтните си творби за пиано.

Увертюрата към операта „Оберон“ започва с увод в бавно темпо изградено в красиви кантителни мотиви. Между тях прозира в нежно изплетен фон от шраиха предвестник на следващата написана на един дъх бърза част. След като затихва шепота на последния нежен акорд от бавната част започва пълната с бравурност и живот бърза част с красиво развити пасажки които довеждат до главната тема, изразяваща победния марш на гер-я на операта.

Петър Илич Чайковски

„Писмото на Татяна“ из. операта „Евг. Онегин“ солист Донча Киркова

1840 — 1893 е един от първенците в Пантеона на безсмъртните, най-великия руски композитор, гордост на родината си Централна тема в творчеството му е порива на човека за щастие. Неговият трагичен лиризъм каточели предвижда фаталното рухване на старият обществен строй и избухването на епохалната октомврийска революция.

В неговата музика звучи мировата скръб, но наред с нея и нещо мощно, дълбоко, човешко, гласът на столетни вопли и ко нежни на целия руски народ

Операта „Евгений Онегин“ — музика и текст отразяват един кът от живота на руския народ. Пропито от богата мелодична линия, от дълбок замисъл, от поетичен лиризъм с елегичен характер, от възлнуващ драматизъм, тя не слиза от сцената на целия културен свят.

В арията „Писмото на Татяна“ до Онегин, Чайковски с гениално майсторство ни дава тоновата картина на дълбоко любящото женско сърце, което страда в своето увлечение, но е възсиряно да се отдале от съзнанието за своя дълг, понеже е обречено на този, който има правото над него и се прекланя пред този дълг. Чайковски ни дава истинският образ на верната на своя дълг руска жена и е обезсмъртил тоя ѝ образ.

Николай Андреевич Римски КОРСАКОВ

„Испанско капричио“

Alboreda
Variazioni
Alborada
Scena e canto gitano
Fandango asturiano

гениалния майстор на симфонична оркестрация, е роден на 18. III. 1844 год. в Тиквин, а е умрял на 21. VI. 1908 год. Като юноша постъпва в Петроградското морско военно училище. Вътрешният порив към музиката го тласкат към нея и той се залавя да я изучава при челиста Улих, а пиано при Канин. Попаднал в кръжока на Балакирев, той започва да изучава неговите художествени начала и става вдъхновен член на „Групата на петтях“ (Балакирев, Мусоргски, Бородин, Цезар Кюи и Римски Корсаков). Това му познание е оказало огромно влияние. Още като офицер, той е написал своята симфония № 1, която е била продирижирана на концерт от Балакирев. Като първа руска симфония, тя е произвела потресающ ефект, и е имала блясък успех. В 1873 год. Римски Корсаков е назначен за Инспектор — художествен ръководител на военния симфоничен оркестър на руската флота, а от 1871 до смърта си е професор по инструментация и композиция при Петроградската консерватория.

Творчеството на Римски Корсаков е обогатено с руска народна украса. В него е отразено руския народен дух. В симфоничната музика той с необикновено майсторство използва различните инструменти, като изобразителни средства на ярки цветове, багри и нюанси, които действат на слушателя до изумителна ослепителност. Те заразяват с своята източна екзотичност („Шехерезада“) В оперите му повечето с собствен текст, с сюжети-източна любов — има нещо много семпло, сткровено, но дълбоко трогващо. Стс „Садко“ той създава една истинска руска народни опера. Голям майстор е и в своите вокални творби. Музиката му блести с своето ритмично разнообразие и хармонично богатство

Написал е три симфонии; симфониета, две увертюри, симфоничната опера „Садко“, „Приказка“, „Испанско капричио“, прелюдия „На гроба“, „Шехерезада“, сютите „Млада“, „Цар Салтан“, „Снежанка“, концерт за пиано с оркестър, шрайхквартет, клавирквинтет, „Моцарт и Салиери“, „Златния петел“ и т. и.

Като гениален инструментатор, той е инструментиран на ново оперите: „Борис Годунов“, „Хованщина“ от Мусоргски и „Камения гост“ от Даргомижски.

„Испанското капричио“, написано на един дъх и с гениален замат, представлява ненадмината по майсторска оркестрация и разработка, няколко типични испански танци, в които блясъка на звуковите ефекти е съчетан с ритъма на пълните с живот, любов и красота испански народни танци, в които кипи горещата и капризна испански кръв.

СЛЕДВАЩА ПРОГРАМА

гост - солист ОТО ЛИБИХ клавир - виртуоз,

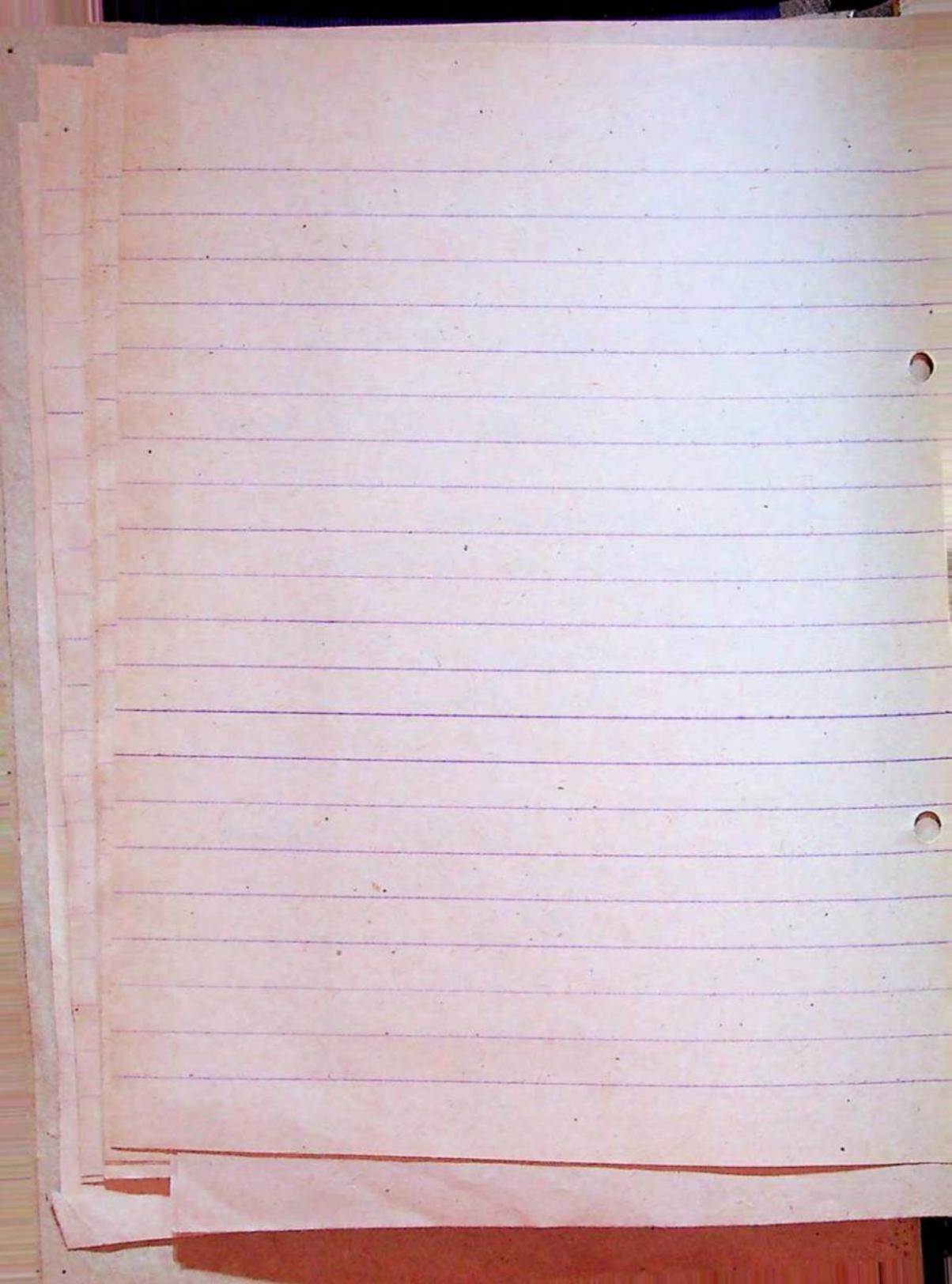
Лауреат на Димитровска награда

5 април 1953 год.

87(19)

Водан II чинг. с Ж. Селмуров

Попурен концерн
за
Косовские Д. С. У. и ДинамоДиректор:
Христиан ДимитровКонцертмейстер:
Иван ЯнковСалон кино „Москва“ - #89678
29 март. 1953г.
10³⁰ч.

Програма

1. Росини - уџ. књи. об. Св. Брзина

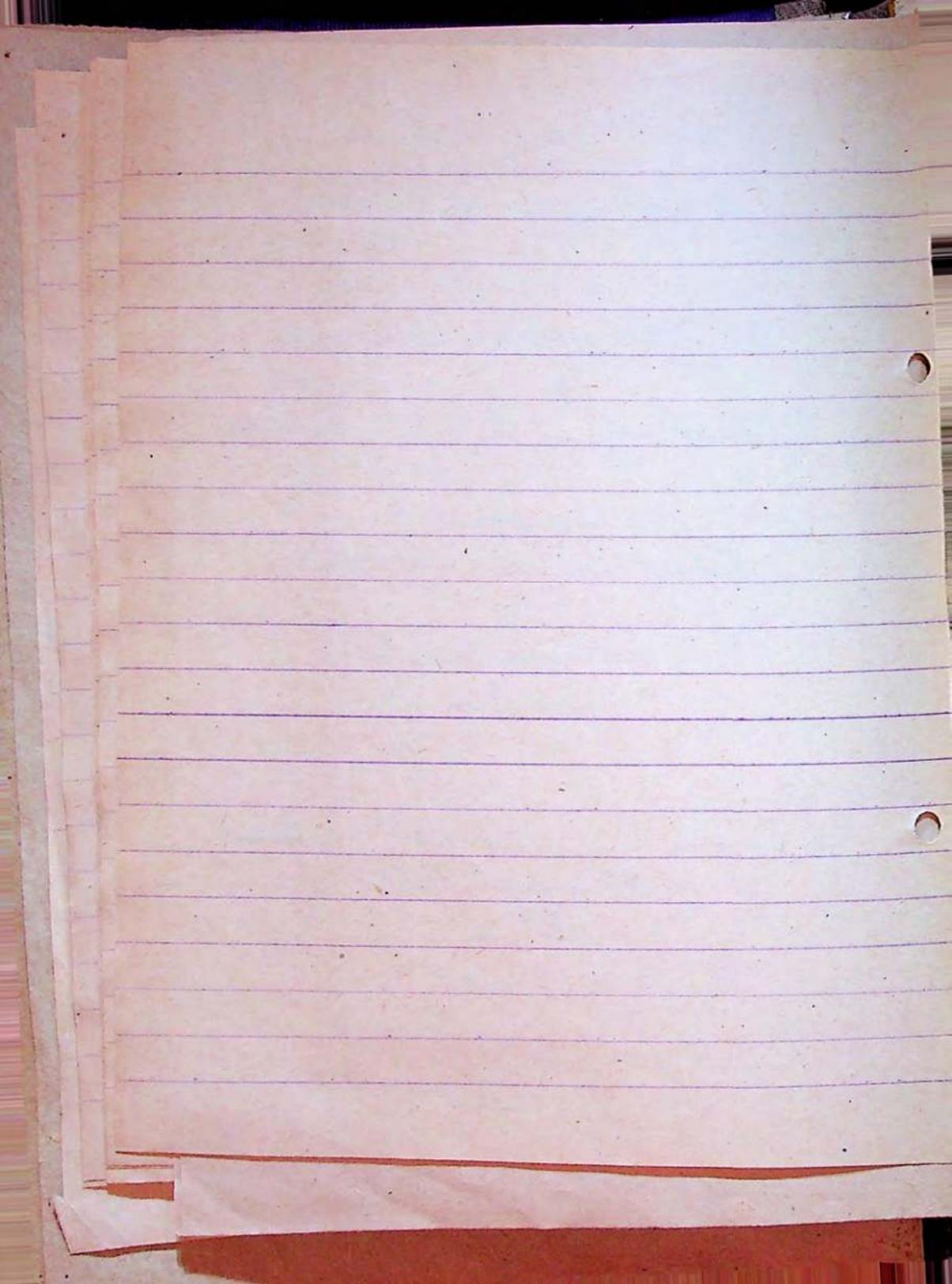
2. — " — Кавали на Родини от
П. к. на об. Св. Брзина.
Сол. Лепоросица Најева

3. Тајковски - Песнишки програм
- арабски танци
- кинески —
Танци на рвешката
Ванс на цвешките

4. Вебер - уџ. књи. об. „Оберт“

5. Верди - Ора на Желити от П. р. на
об. Шревшити - сол. к. Крешев.

6. Карагџини - Голце - Танци на девошкин
Ледитке
Танци с себи.

Програма

1. Росини - ул. към об. Сел. Орскино'

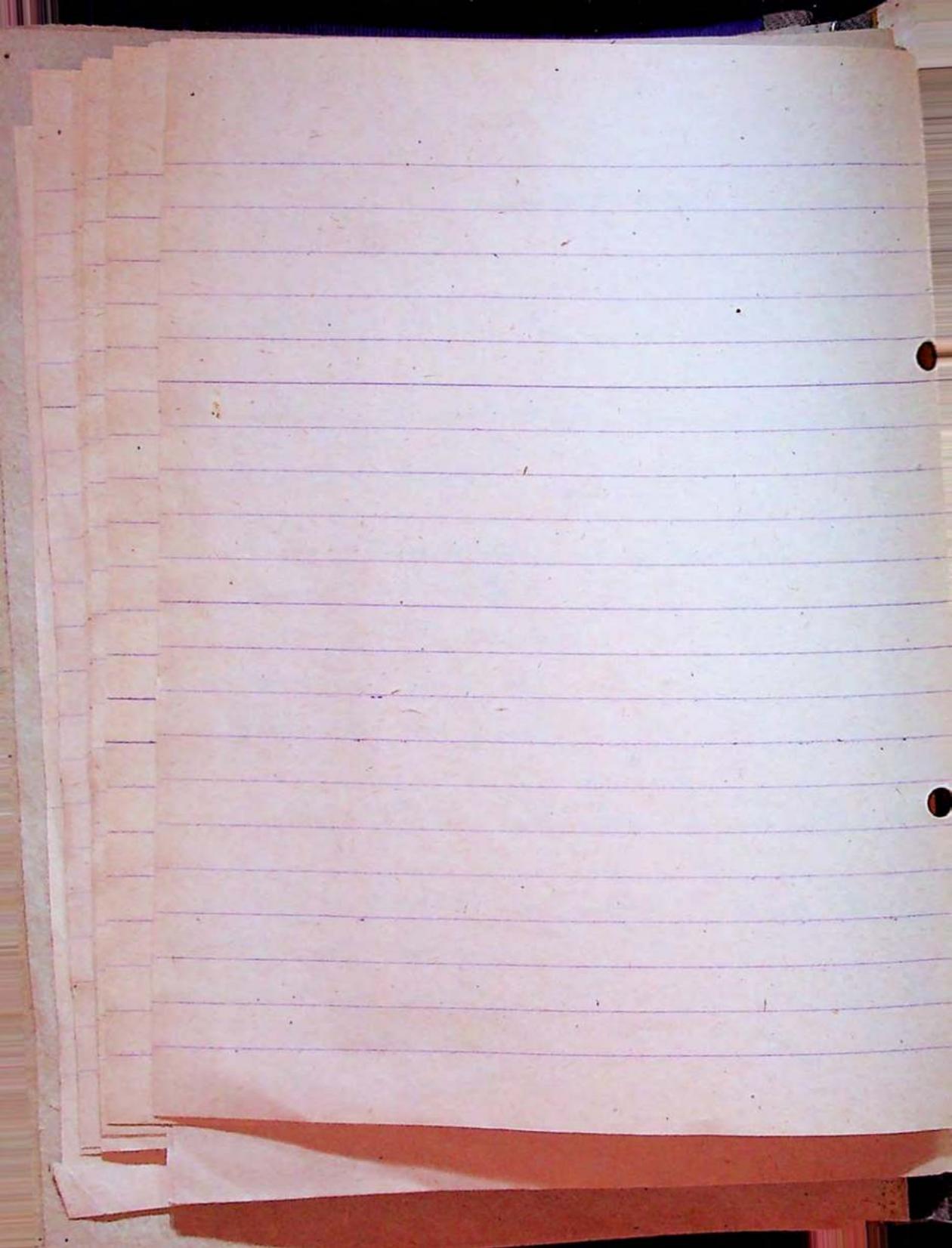
2. — " — Каватин на Розини от
II к. на об. Сел. Орскино.
Сол. Мелодията на Гегева

3. Чайковски - Песни тричастни
- арабски танц
- Квартет —
Танц на риверата
Вос на уветите

4. Вебер - ул. към об. Оберон'

5. Верди - Ора на Херман от II р. на
об. Шрединг - сол. К. Крешев.

6. Каганцик - Голце - Танц на деволит
Ледитке
Танц с соли.

XV СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Водач П. Цул.
с Н. Секачов.

Диригент
Добрин Петков

Гост · солист

ОТО ЛИБИХ

пианист · виртуоз, лауреат на Димитровска награда

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ПРОГРАМА

Марин Големинов — „Пет скици“ за щрайх
„Детска игра“ - Allegro non tanto
„Жетва“ - Largamente
„Танц“ - Vivace
„Приказка“ - Narrante
„Хороводна“ - Allegro con brio

Готфрид Хасанов — Концерт за пиано със съпровод
на оркестър
Allegro non troppo
Andante cantabile
Allegro

ПАУЗА

Йоханес Брамс — Симфония № 2 — оп. 73
в „ре“ мажор
Allegro non troppo
Adagio non troppo
Allegretto grazioso (quasi andantino)
Allegro con spirito

МАРИН ГОЛЕМИНОВ — е роден в 1908 г. в Кюстендил. След завършване на гимназия и Муз. академия в София, следва в Париж. Сега е редовен професор по композиция и оркестрация в държ. Музикална академия — София.

Вдъхновение за творчеството си черпи от българският музикален фолклор.

Пиесата „Пет скици“ представлява пет тонови картини из българският бит. От тях лъха непринуденост и жизнерадост в „Детска игра“; топлинота и сърдечност в кантилените на жетварките, които се разнасят надалеко из богато накласилите ниви в „Жетва“; характерният български народен ритъм във „Танц“; богатата мелодична линия в разказа на „Приказка“ и наситената с енергия и живот българска младенческа кръв в „Хороводна.“

ОТО ЛИБИХ — е роден в Русе 1914 г. От малък проявява музикални дарби и започва да свири пиано последователно при проф. Торчанов, Пелишек и Владигеров. След завършване на муз. академия в София специализира в Буда-Пеща и Виена. За проявено голямо майсторство и високи постижения в концертната му дейност заслужено получава званието „Лауреат на Дим. награда“.

ГОТФРИД АЛИЕВ ХАСАНОВ — е роден на 1. V. 1900 в гр. Дербент (Дагестан). Завършва Ленинградска муз. академия. През 1949 г. е удостоен със „Сталинска награда“. Творчеството на Хасанов е тясно свързано с традициите и характера на народната дагестанска музика. Автор е на първата дагестанска опера „Хочбар“.

Концерта му за пиано е построен върху теми от народностен дагестански характер.

ЙОХАНЕС БРАМС — роден на 7. V. 1833 г. в Хамбург. От ранно детство започва да композира. Завещал е на човечеството многобройни музикални творби в обзеса на инструменталното и вокално изкуство, които го подреждат в кадъра на трите големи „Б-та“ — „Бах — Бетовен — Брамс“.

Втората му симфония е написана в 1878 г. Наричат я „Пасторална“ защото е плод на вдъхновението получено в контакт с природата. Първата част е изградена върху две теми, които разкриват съзерцателното настроение на човека — поет, които с радост поглъща красотата на природата. В втората част лъха лирика. Темите са наситени с мелодична красота и възвишени чувства, а разработката с углъбеност и вълнуващи мисли. Третата част има пасторален характер в всичките си мотиви. Четвъртата част разкрива възторга и радостта на човека-поет за възвишения дух, които той е получил при съзерцание на природата и които го прави достоен за своето призвание.

Следваща програма

Петък 10 април 20:30 часа

„ЛИСТОВА ВЕЧЕР“

с аккомпанимент на оркестъра

солист **Ото Либих**

ПРОГРАМА: Концерт в ла мажор

Унгарска фантазия

Концерт в ми бемол мажор

По технически и не зависящи от управата на оркестъра причини настоящата програма излиза в съкратен вид.

89(21)

К Н И К

Държавен симфоничен оркестър — Русе
Сезон 1952 - 1953 год.

Л И С Т О В К Л А В И Р Е Н
К О Н Ц Е Р Т

СОЛИСТ:

ОТ О Л И Б И Х

лауреат на Димитровска награда

Диригент:

Д О Б Р И Н П Е Т К О В

Концертмайстор:

Х Р И С Т О Д Ю Л Г Е Р О В

Водар П. Цир.
с Н. Сеймунов

П Р О Г Р А М А

1. Концерт № 2 — за пиано и оркестър в A dur
Adagio sostenuto assai, Allegro agitato assai
Allegro moderato, Allegro deciso
Allegro animato
2. „Танц на смъртта“ — за пиано и оркестър
(Парафраза върху „Dies irae“)
Andante, Allegro vivace, Maestoso, Andante, Allegro animato
3. Фантазия върху унгарски народни мелодии —
за пиано и оркестър
Andante mesto, Allegro eroico, Allegretto à la Zingarese Vivace assai
4. Концерт № 1 — за пиано и оркестър в Es dur.
Allegro maestoso, Tempo giusto
Quasi adagio
Allegretto vivace — Allegro animato
Allegro marziale animato

На дис-жур. път соул № 2

ФРАНЦ ЛИСТ—е роден на 22. X, 1811 год. в Райдинг (Унгария), а е умрял на 31. VII, 1886 год в Байройт. Първите уроци по пиано получава от баща си, а сетне учи във Виена при проф. Черни и Салиери. Само 11 годишен Лист дава концерти във Виена. След няколко години баща му го отвежда в Париж гдето го поверява на проф. Паер и Райха. Първият му концерт има необикновено голям успех. През 1827 год. умира бащата през време на концертно пътуване Лист е само 16 годишен и преживява с майка си тежки изпитания. Благодарение познанството си с Паганини. Шопен и Берлиоз успява да стъпи здраво на крака си. Името му на най-голям пианист—виртуоз е вече утвърдено.

През 1839 год Лист предприема концертна обиколка из Европа. В 1842 год. той става диригент при двора във Ваймар. Под грижите на високо образованата украинка Каролина Витгешайн, започва същинския творчески период за Лист: симфонични поеми, унгарски рапсодии, клавири концерти, и др.

В творбите си той провежда принципите на „Програмната музика“. Лист е поетично—лирична натура. За творбите си избира поетични сюжети. Така той създава и утвърждава „Симфоничната поема“ като въплотение на поетични идеи в музиката. Във Ваймар се стичат към него цяла редица привърженици на новата насока — „Новоромантиката“ — в музиката.

Борбата между класиката и новоромантиката се изостря до там, че в 1861 год Лист напуска Ваймар и се преселва в Рим. Тук пише оратории и меси и понеже не сполучва да се венчае с Каролина Витгешайн, приема духовен сан и расо. След години педагогична и диригентска дейност отново във Ваймар, а временно и в Будапеща, на 31 VII 1886 год. завърши своя живот в Байройт.

Трите исторически заслуги на Лист са че е създал „Симфоничната поема“, „Програмната музика“ (съвместно с Берлиоз) и „Модерния клавирен стил“.

Напи сал е: 16 симфонични поеми. Една симфония, 3 клавири концерта, 19 унгарски и 1 Испанска рапсодии и много други гениални творби за пиано.

Двата клавири концерта са изградени върху чисто поетични теми, а разработката им разкрива гениалната Листова архитектоника. Те отразяват дълбоките вътрешни преживявания на Лист: втория концерт — лирично съзерцателни моменти чувства на страх пред задгробния мир, необятна радост от красотата на живота, възторжено опиянение от постигнати блянове; първият—тържествено дух, нежни лирични преживявания най-тънък хумор и победен марш.

„ТАНЦ НА СМЪРТТА“, написан под впечатленията на знаменитата фреска в една старинна църква в Италия, представлява тонова картина—парафраза върху „Dies irae“ и „Фантазията върху унгарски народни мелодии“ представлява разработката на 14-та негова Унгарска рапсодия.

Следваща програма

Диригент: **ЕМИЛ КАРАМАНОВ**

МОЦАРТ — Малка нащна музика

БАХ — Концерт за 2 цигулки

солисти **ДОБРИН ПЕТКОВ** и **СВЕТОСЛАВ ДИЧЕВ**

ПРОКОФИЕВ — Ромео и Жулиета

ЛИСТ — Прелюдии

19. IV. 1953 г. 10:30 часа

90(22)

Д.С.О - Русе

Концерт за
пикери

Директор : Добрич Великов

Солст : Георги Трачев

Контраб. : Христо Стоярев.

зака :

Кино, Москва - 1430 р.

23 август 1953г. -

ФРАНЦ ЛИСТ—е роден на 22. X. 1811 год. в Райдинг (Унгарија).

ПРОКОФИЕВ — Ромео и Жулиета
ЛИСТ — Прелюдии
19. IV. 1953 г. 10'30 часа

Трочане

1. Мозарѝ - зб.: Свободата на Република
2. — — — Силф. № 35 - Трасси.
3. Кабаревски. Концерт за цигулка
сони Герт Багев
4. Раиновски. Ленинкоонтролски
Трети
Танц на Филип
Ванс на Ревентин
5. Г. Сиванел - Тржнички танц
- тридуеко
Ревентинска.

ПРОКОФИЕВ — Ромео и Жульета
ЛИСТ — Прелюдии
19. IV. 1953 г. 10'30 часа

90(22)

К. Н. И. К.
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ

*Водат Цигулка
с Н. Селищев*

XVI РЕДОВЕН К О Н Ц Е Р Т

Гост солист

ГЕОРГИ БАДЕВ

Лауреат на I-ва награда на II Общо-
българско състезание за деца и юноши

Диригент

ДОБРИН ПЕТКОВ

Концертмайстор

ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Неделя — 26 април — кино „Москва“ — 1030 часа

☆

ПРОГРАМА

МОЦАРТ — уверт. към оп. „Свадбата на Фигаро“

КАБАЛЕВСКИ — Концерт за цигулка и оркестър
Allegro molto e con brio
Andantino cantabile
Vivace giocoso

МОЦАРТ — Симфония № 35 (Хафнер)
Allegro con spirito
Andante
Menuetto
Finale Presto

ЧАЙКОВСКИ — Балетна сюита „Лешникотрошачката“.

ор

ст

ст

3

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756 - 1791). Роден в Залцбург, под непосредствените грижи на своя баща, известен педагог, диригент и композитор той бива музикално възпитаван с родителски грижи. На 6 годишна възраст Моцарт концертира във Виена и Мюнхен, а от седмата до десетата си годишна възраст, Моцарт посещава Брюксел и Париж където печати първите си сонати за цигулка. След това отива в Лондон, Амстердам и Цюрих.

На двадесет годишна възраст Моцарт написва първата си опера. Творчеството на Моцарт е огромно по количество и гениално по съдържание.

Моцарт е универсален композитор. В своето творчество той обхваща всички композиционни форми. Цялото му творчество е изблик на вътрешно съдържание, на жив подвижен и ненаситен дух. Когато слушаме музиката му, ние не правим усилие да схванем смисъла на творбата му, защото не знаем на какво да се очудваме: на мелодичността ли или на техниката, на кристалната чистота ли или на богатата изобретателност. Цялото му творчество е обляно със светлина и човечност.

Плодовитостта на неговото творчество е изумителна. Нему са били достатъчни месец, два да напише някоя голяма опера и само няколко часа за да напише увертюрата към операта „Дон Жуан“. Творчеството му обема: 186 вокални произведения, 138 оркестрови, 43 за камерна музика и 196 за пиано. Историческото значение обаче на Волфганг Амадеус Моцарт, е в комичната опера.

Увертюра към операта „Свадбата на Фигаро“ — е наситена с тънък и жизнен хумор. В тая изключително кратка по време траене и протичаща като свеж полъх творба, Моцарт е влял есенцията на хумора и лекотата на своята прочута опера.

Симфония 35 (Хафнер) — е една от изключително жизнените и светли по характер симфонии на Моцарт.

Цялата първа част е изградена върху една характерна и остра ритмическа фигура, която се явява почти непрекъснато в различните групи на оркестра от началото до самият край на часта.

Втората част макар и анданте, е твърде раздвижена. В нея липсва обикновеният за една втора част кантиленен характер.

За третата част служи традиционния изпълнен с грация „Менует“.

Най-шеговита, пълна с лекота и изящество е последната част. По своя характер тя много напомня увертюрата към операта „Свадбата на Фигаро“.

КАБАЛЕВСКИ — Заслужилият деятел на изкуствата и Лауреат на Сталинската награда Димитрий Кабалеvски е един от най-изтъкнатите съвременни съветски композитори. Той е роден в 1904 година и е ученик на неотдавна починалият крупен съветски симфоник Николай Мясковски.

Произведенията на Димитрий Кабалеvски обхващат почти всички видове на музикалното творчество. Още от по-първите му симфонични творби — (Първа симфония, „Реквием за Ленин“) сред субекти-

визма и експериментаторството се забелязва процеса на постепенното проявяване на музикалния език. Както при случаите с Шостакович, Хачатурян, Шебалин, — и работата на Кабалевски в киното над конкретни сюжетни задачи обогатяват неговата творческа палитра. Написването на музика към няколко съветски филми му помогна по-късно в създаването на реалистични музикални образи.

Кабалевски е един от първите майстори на съветската музика за пиано. Той е написал два концерта за пиано и оркестър, сонати, 24 прелиудии, вариации както и други пиеси. Музиката за деца също заема значителен дял в неговото творчество. Това са предимно пиеси за пиано и песни из живота на пионерите и Отечествената война. Кабалевски не пренебрегва и леката музика: популярна е неговата Естрадна оркестрова сюита. През 1940 година той написва оригинална сюита „Комедианти“ за малък симфоничен оркестър из живота на цирковите артисти.

Още в самото начало на Отечествената война Кабалевски отива в действащи съединения и части на фронта и отдава много ентузиазъм и творчески усилия на Червената армия. В тези напрегнати години той написва първата съветска опера за Отечествената война „В огъня“, 24 прелиудии за пиано, вокалните сюити „Народни отмъстителни“ (за съветските партизани) и „Великата родина“, както и много песни. Той получава Сталинска награда — първа степен — за 1945 година за своя струнен квартет № 2.

Следваща крупна творба на Кабалевски е операта „Семейството на Тарас“ по романа на Борис Горбатов — „Непокорените“.

След историческото постановление на ЦК на БКП(б) от 10 февруари 1948 година за операта „Великата дружба“ и формализма в музиката, Кабалевски показва с рочно, че е схванал правилно неговите основни принципи и е направил необходимите творчески изводи. Това се изрази най-ярко в неговия концерт за цигулка и оркестър (удостоен с Сталинска награда). Този концерт е посветен на съветската младеж и отразява правдиво и талантливо нейните мисли и чувства. Неговият жизнерадостен юношески характер, яснота на формата, светло настроение, непосредственост и младежка поривитост му осигуриха радушияния прием сред всички слушатели. Кабалевски е замислил цикъл от три инструментални концерти, в които да бъде разкрит многостранно образът на съветската младеж. Цигулковият концерт е първата част от този цикъл — следват още концерт за чело и концерт за пиано.

ГЕОРГИ БАДЕВ е роден на 24 юли 1939 година в гр. Видин и произхожда от чиновническо семейство. От шест и пол годишна възраст учи цигулка при вуйчо си Петър х. Ангелов. 1949 година излиза „отличник“ на Първото общообългарско състезание, а 1952 година получава званието „Лауреат I-ва награда“ на Второто общообългарско състезание за деца и юноши — пианисти и цигуларни. От 1951 г. е възпитаник на Интерната за даровити деца — музиканти при КНИК. Там само за 2 години под непосредствените грижи на Партията, на

ор

СТ

СТ

3

народната власт, при нещото ръководство на професора от Музикалната академия Владимир Аврамов, неговият изключителен талант се разгъва до такава степен, че Бадев е вече един напълно оформен шгулар.

Първият си самостоятелен концерт изнася през юни 1952 год. в София. Настоящата му проява е първото му участие като солист с Държавен симфоничен оркестър.

ПЕТЪР ИЛИЧ ЧАЙКОВСКИ (1840 - 1893). Първоначално следва и завършва право в Петербург, дори постъпва на служба в Министерството на финансите. Но вътрешното му влечение към музиката го подтиква да напусне службата си и в 1862 година постъпва в консерваторията като ученик на Антон Рубинщайн (пиано и композиция), Заремба (теория), Щил и Чиорли (флейта). Тук той проявява зачатъка на гениалните си способности и завършва блисково консерваторията с званието „свободен художник“, а неговият „Химн на Радостта“ по Шилер е премиран. По покана на Рубинщайн, в 1862 Чайковски е вече професор в Московската консерватория. След 11 години професорска дейност, Чайковски напуска катедрата си, и се хвърля с всичкия жар на своята неизчерпаема енергия, с всичката си любов към своя велик народ към творчество, което разнася славата му из целия свят.

Чайковски е най-големият класик по форма, романтик по съдържание, чието творчество е изградено върху мотиви от руски бит. В него лежи най-богата мелодична линия, най-дълбок замисъл, най-гениална разработка, която утвърлява неговият високохудожествен самобитен стил. Чайковски е духотворение на великия гений, които е могъл да се роди и израстне из недра на руския народ, за да разнесе славата му из целия свят.

В музиката му звучи мировата скръб, но наред с нея и нещо мощно, дълбоко човечно.

Точно когато Чайковски работи по операта „Евгений Онегин“ (1877) заболява от нервно разстройство. Пребиваването му в Швейцария и Италия го възтановява бързо, възвръща творческите му сили, и той добвършва операта. В 1887 година се явява като диригент в Москва, сетне в Петербург, а по късно в чужбина. В 1893 година дирижира на акта при въвеждането му в степен „Почетен доктор на музиката“ от Кембриджският университет.

Неочаквана смърт през 1893 год. вследствие зараза от холера, отнема живота на Петър Илич. Преставя да тупти великото сърце на този син с исполнителски ръст на братския руски народ.

Балетна сюита „Лешникотрошачката“ — е написана върху приказен фантастичен сюжет. Всеки един от отделните танци има своя музикална характеристика: изящна миниатюрна увертюра, отрисист Марш, изпълнен с фантастика танц на феята, жизнен и развихрен руски „Трепак“, забележителен с спокойната си грация танц на овчарката, а в края прелестен валс на цветята.

Любопитното в оркестрационно отношение в тази сюита е, че миниатюрната увертюра е написана без чели и контрабаси — случай почти единствен в цялата симфонична литература.

91(23)

К. Н. И. К.
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
Сезон 1952 - 53 год.

*Бодар П. Цигулка
с Ж. Селински*
**XVII РЕДОВЕН
КОНЦЕРТ**

Соолисти
СВЕТΟΣЛАВ ДИЧЕВ
ДОБРИН ПЕТКОВ
Диригент
ФЕОДОР СЕЛИНСКИ
Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

Неделя — 10 май — кино „Москва“ — 10:30 часа

★

ПРОГРАМА

- Х А Й Д Н** — Симфония № 6 „Тимпанна“
Adagio cantabile — Viva e csa!
Andante
Menuetto
Allegro molto
- Б А Х** — Концерт в ре миньор
за две цигулки и оркестър
Vivace
Largo, ma non tanto
Allegro
солисти Светослав Дичев
Добрин Петков

П А У З А

- ЧАЙКОВСКИ** — Балетна сюита „Лебедово езеро“
ВАГНЕР — Увертюра към операта „Риенци“

СОР

ИСТ

ИСТ

3

ЙОЗЕФ ХАЙДН — (1732-1809) е син на селски майстор колар. Още от малък работи сам за прехраната и образованието си: пее в църква, свири в танцови локали, дава уроци, аккомпанира и слугува, но същевременно проучва композициите на Бах и теоретическите трудове на Фукс, като се опитва и сам да пише. След една комична опера и няколко квартети името му става известно и той получава дворцова диригентска служба. От тук нататък той израства като компонист на симфонии. Славата му бързо расте и прониква в Виена, а от 1776 г. той е популярен и в Париж.

Хайдн е типичен инструментален компонист. Написал е над 120 симфонии, 80 квартета, десетки концерти за пиано, виолончело, цигулка и други инструменти с оркестър, множество триа, сонати за пиано, опери, оратории и пр. Неговата музика е светла и добросърдечна. Мелодиите му кратки и напевни са пряко или косвено, почерпани из народната музика, а разработката им е подробна и логична, а при това разнообразна и често духовита.

Идейно творчеството на Хайдн е далеч от всякаква лична страст и личен трагизъм, макар че той преживява в действителност много неволи и огорчения. Но Хайдн е оптимист, и като гениален композитор, макар и инстинктивно той насочва изкуството си по най-прогресивен път. Ето какво изповядва той сам по онова време: „Тук на земята има малко радостни и доволни, мъки и грижи дебнат от всякъде. Може би моето творчество ще стане извор на покой и отмора на огрижените и отруднените“.

Тимпанната симфония е една от късните творби на вече зрелия Хайдн и се ползва с особена популярност, понеже е наситен с богата мелодика. От цялата симфония лъха простота, сърденност и оптимизъм.

ЙОХАН СЕБАСТИАН БАХ (1675-1750) е роден в Айзенах — средна Германия. След смъртта на баща си той расте и учи музика при своя по-възрастен брат. По-късно Бах става стипендиант и църковен хорист. В продължение на цели 20 години той странствува от град на град, ту като органист и църковен диригент, ту като дворцов капелмайстор или концертмайстор.

Йохан Себастиан Бах се счита с право за патриарх на съвременната музика. Корените на неговото звуковтвoрчество се губят в средновековието, а мощният му талант застава в крайгълен камък между две епохи, налага се над редица видни музикални творци, от миналия век и е с огромно значение до днес.

Биографията на Бах твърде бедна от към външни събития, е пълна с вътрешно съдържание и самостоятелна творческа мисъл. Създател на колосално наследство, което и до

днес е обект на постоянни проучвания. Бах е еднакво мощен, както в вокалното така и в инструменталното звукотворчество и трудно е да се определи в коя област е по ярко изразен.

Написал е редица вокални и инструментални творби, пиеси за орган — в която област е ненадминат и до днес — хорални прелюдии, които Макс Регер нарича „Симфоични поеми в миниатюр“ токати, прелюдии, фуги, фантазии и др.

Концерта за две цигулки е един от рядко красивите в виолинната класическа концертна литература. В наше време той намери най-добри изпълнители в лицето на световно признатите майстори Енеску и Менухин.

Само по себе си представлява образец на класическа творба. Всичко в него се развива по определените закони на класиката: теми, разработка, реприза на темите. Хармоничната линия е правилна и завладяваща. Развитието на темите и разработката им в двата солиращи инструмента е извършено в вид на канон, ненадминат майстор на които и досега остава И. С. Бах.

Докато първата и трета части (виваче и алегро) са изградени върху теми които увличат с своя умерен ритъм и красотата която излъчва разработката им, построена с майсторския замах на специфичната Бахова архитектура, втората част (ларго ма нон танто) е изградена върху теми, от мелодичната красива линия на която лъха благородството на високия човешки дух, които се стреми към висините. В цялата творба се чувства дълбокото философско проникновение, съзерцанието на красотата в световния мир и високия благороден дух на човека, който твори нещо величаво.

ПЕТЪР ИЛИЧ ЧАЙКОВСКИ е роден в 1840 година във Ветска губерния, където баща му — инженер — е бил директор на завод, а умира в 1893 година от холера в Петербург. Семейството му отначало живее на село, а после в Москва и Петербург. Той проявява отрано музикална дарба, но завършва правни науки и става чиновник. Едва 20 годишен той започва системно да учи музика, напуска службата и постъпва в Петербургската консерватория, която завършва в 1865 г. с награда за своята изпитна композиция — „Химн на радостта“ (Шилер). Става преподавател в Московската консерватория и поема пътя, посветен изцяло на музикално творчество. Пътува доста в чужбина, дирижира в много градове, печели все повече внимание и отличия на запад, получава докторска титла от Кембриджския университет.

Главните му творби са: 6 симфонии, 6 сюити, „Италианско капричио“, 6 увертюри, 3 струнни квартета, едно трио, 3 концерта за пиано с оркестър, 1 концерт за цигулка с оркестър, вариации „Рококо“ за виолончело и оркестър, множество

ор

ист

ист

3

пиеси за соло пиано, голям брой опери, фантазии и симфонични поеми.

Значителен е образа на Чайковски в оркестровите му сюити и в балетната музика, гдето блестят с своята приказност и красота „Спящата красавица“, „Лешникотрошачката“ и „Лебедово езеро“.

„Лебедово езеро“ е балетна музика отразяваща в тонови картини балетните сцени, които танцуващите на сцената артисти представят в пластични фигури. Тя е изградена върху една тема, по едноименната приказка от фангастичния свят, напоена с богата мелодична линия, пленителна красота и удивителна грация, съчетан с естествения ритъм на плавен, елегантен и увличащ танц, присъщ на творчеството на Чайковски.

РИХАРД ВАГНЕР (1811-1883) е един от най-крупните представители на романтизма и създател на музикалната драма.

Революционер по природа и новатор в музиката Вагнер гради своите опери върху т. н. „лайтмотиви“. Така творбите му се налагат с необикновенната си идейност и завладяващо развитие. Той е композитор и поет. Музиката му е наситена с философска осмисленост. Онова обаче което може да се приеме като едно от най-характерните особености на Вагнеровото творчество е обстоятелството че при неговата музикална драма оркестърът е главното средство за висок и възвишен драматизъм, за високо поетична изразност, за блестящ и монументален колорит.

Вагнер е написал оперите: „Риенци“, „Хвърчащия холандец“, „Танхойзер“, „Леонгрин“, „Майстерзингер“, „Тристан и Изолда“, тетралогията „Пръстена на Небелунгите“, „Парсифал“ и други.

„Риенци“ е първата популярна Вагнерова творба. Увертюрата ѝ сплита главните мотиви на операта за да ги изрази в една бляскава тонова картина.

92(24)

К. Н. И. К.
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
Сезон 1952 - 53 год.

*Водар П. Мичулис
с Н. Савицки*
XVIII РЕДОВЕН
К О Н Ц Е Р Т

гост - солист
ЛЮБА ЕНЧЕВА
Лауреат на Димитровска награда

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ
Концертмайстор ХР. ДЮЛГЕРОВ

★
ПРОГРАМА

ПРОКОФИЕВ — „Ромео и Жулиета“ II-ра сюита
1. Монтеки и капулети — Танц на эцарита
2. Жулиета девойка
3. Патер Лоренцо
4. Танц на Антилските девойки
5. Ромео пред гроба на Жулиета

РАХМАНИНОВ — Концерт за пиано и оркестър № 2
Moderato
Adagio sostenuto
Allegro scherzando

П А У З А

МУСОРГСКИ — Картини от една изложба
1. Разходка. Гном.
2. Стария замък
3. Тюйлери
4. Бидло
5. Балет на пиленце
6. Двама евреи
7. Пазар в Лимож
8. Катакомби
9. Баба Яга
10. Голямата врата на Киев

Петък — 22 май — кино „Москва“ — 20:30 часа

СЕРГЕЙ ПРОКОФИЕВ (1891) е един от най-видните представители на съветското музикално творчество и композитор с европейска известност. Творчеството му обхваща всички отрасли на музиката — симфонична, камерна, сценична (балет и опера), голямата хорово композиция, соловият концерт и песента.

Между произведенията които създава Прокофиев през периода 1935 до 1940 год. особено важни и ценни са: кантата „Александър Невски“ и операта „Семен Котко“.

Балетът „Ромео и Жулиета“ означава нов етап в творческия път на композитора — постигане на простота и изразителност в мелодията и дълбока емоционалност. По основният си характер музиката в балета е светло — спокойна, но не липсват и страници с голяма драматична сила. За да изобрази чрез средствата на инструменталната музика характера на отделните лица Прокофиев си служи с „лайтепизоди“, и тези характеристики са замислени от него като симфонични портрети които прозвучават всякога, когато лицето се яви на сцената, без оглед на драматичните положения.

СЕРГЕЙ ВАСИЛИЕВИЧ РАХМАНИНОВ е роден на 1 април 1873 год. Майката на композитора Любов Петровна, започнала да учи сама сина си да свири на пиано и открила у него още на четири годишна възраст големи способности.

В 1882 г. Рахманинов пристига в Петербург и започва да учи в консерваторията на професор Демиянски. В последствие се прехвърля в Московската консерватория и учи при проф. Н. С. Зверев, а в 1892 г. я завършва с отличие.

В 1896-98 г. работи в оперния театър в Москва. В 1898 година по покана на Лондонската филхармония заминава за Англия където с огромен успех изпълнява клавирните си произведения и дирижира фантазията „Скала“. През 1904 год. приема поканата на дирекцията на Большой театър в Москва. 89-те излизания на Рахманинов зад диригентския пулт на Большой театър според спомените на съвременниците му са били пръзници за руската музика. През 1907 г. свири в Париж и дирижира кантата си „Пролет“ с солист Шалаяпин. След това излиза в Москва, Петербург, Варшава, Лондон, Берлин и няколко градове на Холандия. През 1909 год. изпълнява за първи път в Ню-Йорк току що завършеният си трети клавирен концерт.

През февруари 1942 год. той тръгнал на концертна обиколка на която се просгудил. На 28 март великият композитор починал в Калифорния от мълниеносна форма на рак.

Вторият концерт за пиано е написан през 1901 г. Създаден след няколкогодишна творческа криза, в началото на нов творчески подем, вторият концерт е проникнат от радостно настроение, покорява слушателите с жизнеутвърждаващ тон на

своята музика. В него мелодичния дар на Рахманинов се е проявил с забележителна сила. Причината за голямата популярност на Рахманиновите концерти се крие преди всичко не във пианистичният им блясък, а в истински националното им съдържание, в искреността на мислите в високото майсторство стоящо на уредената на най-хубавите образци от класичното изкуство.

МОДЕСТ ПЕТРОВИЧ МУСОРГСКИ (1839-1881) гениалният руски композитор, е принадлежал към радикално демократичния лагер на руската общественост през 60-70-те години на 19 век. Напредничавото мислене и самобитното му дарование насочили творчеството му към обезправените народни маси.

Като музикант Мусоргски отдаде всички свои огромни творчески сили на великата задача да предаде чрез звуци живота, идеалите, стремленията и чувствата на руския народ. С това той разшири небивало кръга от теми и сюжети на музикалното изкуство, като създаде нови видове и форми в музиката.

Достатъчно е да припомним неговите пиеси, в които е изобразена руската фантастика — симфоничната картина „Нощ на голия връх“ и „Баба Яга“, из клавирния цикъл „Картини от една изложба“, „Римските катакомби“ — из същия цикъл, зловещия образ на смъртта в песента „Пълководец“ и наред с този зловещ свят — светлото, безгранично радостно и пълно с живот настроение в „Сорочински панаир“, за да видим колко богат е светът от образи на великия руски музикант — новатор.

Мусоргски е оказал силно влияние на напредничавите музиканти от следващите го поколения. Неговото новаторство беше подхванато и възприето от забележителните френски композитори — Дебюси и Равел. Въздействие на музикалния език на Мусоргски се забелязва и в много произведения на такъв забележителен композитор, като Сергей Прокофиев.

Програмната сюита „Картини от една изложба“ е била в началото създадена за пиано, а оркестровката е направил французинът Морис Равел. Идеята за написването на тази сюита е дошла на Мусоргски при изложбата на архитекта Хартман (1874), който е бил най-добрият приятел на композитора. Мусоргски е илюстрирал звуково 10 картини, като музикалните си впечатления от отделните картини е свързал с една „разходка“ — величествена руска тема, изразяваща удоволствието на композитора от хубавата изложба и заместваща преминаването на зрителя от една картина до друга.

Произведението започва с свързващия мотив „разходка“.

Първа картина — Един малък гном се разхожда с изкривените си крака.

ор

ист

ист

3

Втора картина — Стар средновековен замък. Един трубадур пее серенада на своята любима.

Трета картина — Тюйлери. Алея от големия парк. Деца с гувернантките си. Оживен разговор след игра.

Четвърта картина — Бидло — полска кола на много високи колела. Колата скърца теглена от биволи.

Пета картина — Балет на пиленца в черупките. Скица за декори на балета „Трилоби“. Чуват се весели птичи гласчета.

Шеста картина — Самуел Голденберг и Шмиле. Двама полски еврей: единият богат — другият беден, водят оживен разговор. Богаташът е представен горд, студен и безмилостен пред нещастieto на бедняка, свит и измъчен еврейин. Горещата молба на бедняка Шмиле е слаба пред коравосърдечността на богатия Самуел Голденберг.

Седма картина — Пазар в Лимож. Глъчка между продавачките.

Осма картина — Катакомби. Картичката изобразява самия художник Хартман с фенер в ръка сред катакомбите. От мрачните подземни черкви долита мрачна музика. Но въпреки това, на места настроението е изпълнено с патос и героизъм.

Девета картина — Колибата на Баба Яга върху кокоши крака. Този сюжет художника е взел от пълните с фантастика и чудеса народни приказки. Процесия от магесници. Баба Яга присъства на своето погребение.

Десета картина — Голямата врата на Киев. Старинна порта с бойници в форма на славянски шлем. Величествената картина изпълва композитора с най-светли чувства. Оркестърът звучи с сила и блясък.

ЛЮБА ЕНЧЕВА е родена в София. Още на 4 годишна възраст започва първите уроци по пиано при майка си. Като 10 годишна възраст тя спечелва първа премия измежду 65 кандидати на международния конкурс на Държавната музикална консерватория „Джузепе Верди“, като получава италианска стипендия за следване. Завършва същата консерватория на 16 год. възраст с пълно отличие и получава титлата „професор по пиано“.

След това специализира в Париж при френския клавир-виртуоз и педагог Марсел Чиампи, а по-късно при Едвин Фишер в Берлин.

От 19 год. възраст пианистката Люба Енчева започва самостоятелна концертна дейност у нас и в чужбина. Била е солистка на филхармониите в София, Виена, Берлин, Мюнхен и Париж.

Понастоящем Люба Енчева е професор в Държавната музикална академия в София. За проявено голямо майсторство и високи постижения в концертната ѝ дейност заслужено получи званието „Лауреат на Димитровска награда“.

93 (25)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ

Сезон 1952 - 1953 год.

Водан II чл. с Н. Боздуганов - Моз.
и Н. Ризичков - Хач. и Лало

**XIX РЕДОВЕН
КОНЦЕРТ**

ГОСТ - СОЛИСТ

ВАСИЛ ЧЕРНАЕВ

Лауреат на Димитровска награда

Диригент

ЕМИЛ КАРАМАНОВ

ПРОГРАМА

МОЦАРТ — Концерт за цигулка и оркестър
№ 4 в „ре мажор“.

Allegro

Andante cantabile

Rondo

ХАЧАТУРЯН — Концерт за цигулка и оркестър

Allegro

Andante sostenuto

All-gro vivace

ЛАЛО — Испанска симфония

Allegro non troppo

Scherz-ndo

Andante

Rondo

Петък 12 юни — кино „Москва“ — 20:30 часа

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756—1791) е роден в Залцбург. Под непосредствените грижи на своя баща, известен педагог, диригент и композитор, той бива музикално възпитаван с родителски грижи. На 6 годишна възраст Моцарт концертира в Виена и Мюнхен, а от 7 до 10 годишната си възраст, посещава Брюксел и Париж където печата първите си сонати за цигулка. След това отива в Лондон, Амстердам и Цюрих.

На 20 годишна възраст Моцарт написва първата си опера. Творчеството му е огромно по количество и гениално по съдържание.

Моцарт е универсален компонист. В своето творчество той обхваща всички композиционни форми. Цялото му творчество е изблик на вътрешно съдържание, на жив подвижен и ненаситен дух. Когато слушаме музиката му, ние не правим усилие да схванем смисъла на творбата му, защото не знаем на какво да се учудваме: на мелодичността ли или на техниката, на кристалната чистота ли или на богатата изобретателност. Цялото му творчество е обляно с светлина и човечност.

Плодовитостта на неговото творчество е изумителна. Нему са били достатъчни месец, два, да напише някоя голяма опера и само няколко часа за да напише увертюрата към оп. „Дон Жуан“. Творчеството му обема: 186 вокални произведения, 138 оркестрови, 43 за камерна музика, 196 за пиано. Историческото значение обаче на Волфганг Амадеус Моцарт е в комичната опера.

Четвъртият концерт на Моцарт за соло цигулка и оркестър в „ре“ мажор, е едно от най-изящните творения на тоя велик майстор. Написан е с рядко вдъхновение и е изпълнен с грация. По съдържание и форма е образец на класическа композиция.

Първата част — е изградена върху теми от които блика красива мелодична линия, финес и духовитост, тъй присъща на гения на композитора. Втората част ни пренася в поетичния мир. От темите се излъчва приказна нежност и красота, каквато може да сътвори само най висок човешки дух. Те понасят и издигат човешката душа към истинско съзерцание. Третата част представлява съчетание на теми, изградени в редуващ се ритъм на по-бавно, преизпълнено с грация и на по-живо, наситено с хумор и бравурност, рондо.

АРАМ ХАЧАТУРЯН е един от най-известните съвременни съветски композитори. Роден в 1904 год. в Тбилиси — Грузия. Син на Съветска Армения, той е почерпил от своя народ основата на творчеството си. От руската класическа музика, той е наследил дълбокия творчески интерес към Изтока, като си поставя за цел да предаде самият дух на арменската народна песен. Онова, което е характерно за музиката му, то е могъщата вяра в живота и близостта до арменската народна песен,

В годините след втората световна война Хачатурян се отклони от пътя на социалистическия реализъм, който следваше до тогава и в резултат на които бяха се появили високо реалистичните му творби „Поема за Сталин“, концерт за цигулка и оркестър, концерт за пиано и оркестър, танцова сюита, балетът „Щастие“, балетът „Гаяне“ и др. и стана проводник, заедно с други съветски композитори, на формализма в съветската музика. Затова на 10 февруари 1948 год. се появи постановлението на ЦК на ВКП (б) за операта „Великата дружба“ от Мурадели, в което бяха остро разкритикувани и порицани формалистичните уклони на групата съветски композитори. В резултат на това, след постановлението всички порицани композитори, в това число и Хачатурян потърсиха отново опора в народното творчество и създадоха редица нови цени произведения.

Концертът за цигулка и оркестър от Хачатурян е писан през 1940 год. и посветен на Д. Ойстрах. Изграден е на традиционното редуване на трите части: бърза, бавна и отново бърза. Солиращата партия е наситена с ритмите на народните танци, което ѝ придава особена красота и грациозност,

Концерта започва с енергично въстъпление след което се появява главната тема — танцова по характер, пълна с изящност и грация. Втората, контрастираща тема е широка и спокойна. Нежната съзерцателност е сменила вихреното начало. Разработката завършва с прекрасна и виртуозна каденца.

Втората част принадлежи към най-хубавите страници на Хачатуряновата лирика. Тя наподобява чертите на изящно ноктурно, от което лъха задушевност и искреност.

В третата част господства стихията на танца. Това е слънчева картина на празнично веселие и радост. Във финала е отразена живостта на кавказките танци.

Цигулковия концерт на Хачатурян е пълен с поетично обаяние и жизнена мощ. Той е едно от най-значителните произведения на съветското музикално изкуство, за което биде награден 1941 год. с Сталинова премия.

ЕДУАРД ЛАЛО (1823 — 1892) е един от видните францужки композитори. Учил е в консерваторията в гр. Лил, а завършва с бляскав успех Парижката консерватория.

Овладейл лъковото изкуство и струнните инструменти Лало започва в Париж кариерата си като концертиращ виолист. Изпълнителското изкуство не го задоволява и той се впуска да пише. Първите му творби са в областта на камерната музика. По-късно се отдава и на оперно творчество. (оп. „Фисеска“, „Кралът на Ис“, балетът „Намона“ и др.) Ценен принос в музикалната литература представляват написаните от Лало: 4 цигулковни концерти, Испанската симфония, „Норвежка фантазия“ - рапсодия за оркестър, 1 дивертименто за оркестър, 1 клавирен концерт, 1 виолончелов концерт, 1 симфония в сол мино̀р и др.

ор

ист

ист

3

Едуард Лало е един от представителите на французкия музикален романтизъм. Музиката му е изградена в кристално чист французки стил.

„Испанска симфония“ — оп. 21 за соло цигулка и оркестър е посветена на именития испански цигулар Пабло де Сарасате. Написана в 5 части тя е изградена върху теми от испански национален характер.

Първата част представлява едно вдъхновено съчетание на теми с завладяващи и трогващи кантиленни мотиви, развиващи се в характерен испански ритъм.

Втората част олицетворява типичен испански танц, напоен от духовита, пълна с хумор и красота кантиленна, съчетана с характерни за тоя танц синкопични акорди.

Третата част представлява типична испанска „хабанера“, която излъчва богата мелодична линия.

Четвъртата част ни разкрива в теми и разработка, една възвишена по красотата, благородство и трогваща дълбочина кантилена построена върху бавно пулсиращ испански ритъм.

Петата част е типично „родно“, развиваще се с шеметна бързина и изпълнено с виртуозни пасажи. В средната част е гениално построена в по-бавно темпо на рондо красива, ритмирана кантилена, от която постепенно напред се подновява първоначалното рондо, за да завърши, след брилянтни арпежи съчетани с ефектно пицикато с лявата ръка, в бравурни акорди.

ВАСИЛ ЧЕРНАЕВ, роден в 1911 год., син на музикант, Чернаев от ранна възраст проявява изключителна музикална дарба. Едва 7 год. започва да учи цигулка и не след дълго се проявява в редица самостоятелни концерти. След завършване на музикалната академия в София, заминава за Берлин, където в 1940 год. завършва Висшата академия за музика при професорите Куленкампф и Хавеман, след което се отдава на концертна дейност, като концертира в Германия, Австрия, Белгия, Холандия, Франция, Люксембург. В 1947 год. се завръща в България и оттогава до днес неуморно концертира както в страната, така и в Чехия, Полша и Румъния. За големите си заслуги като цигулков виртуоз, през 1949 год. Чернаев бе удостоен с Димитровска награда.

СЛЕДВАЩА ПРОГРАМА

гост-солист **БОЯН ЛЕЧЕВ**

94(26)

КНИК
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ
Сезон 1952 - 1953 год.

XX РЕДОВЕН *Водар Т. Цвет.*
с Ж. Гиймюров
КОНЦЕРТ

гост - солист
БОЯН ЛЕЧЕВ
Лауреат на Димитровска награда
Диригент
ДОБРИН ПЕТКОВ
Коцертмайстор ХР. ДЮЛГЕРОВ

ПРОГРАМА

ГЛУК — увертюра към оп. „Ифигения в Авлида“
МОЦАРТ — концерт за цигулка и оркестър №7
в „ре мажор“.

Allegro maestoso
Andante
Rondo

П А У З А

ПРОКОФИЕВ — концерт за цигулка и оркестър
№ 1 в „ре мажор“

Andantino, moderato
Scherzo. Vivacissimo
Moderato

РАВЕЛ — Алборада дел грациозо

Вторник 23 юни — кино „Москва“ — 20:30 часа

ор

ист

ист

3

КРИСТОФ ВИЛИБАЛД ГЛУК (1714 — 1787) е роден в Ерибах. Той е един от значителните реформатори на операта и то по вече в общо драматично, отколкото в музикално отношение. При все това неговата музика е по стил преходна, защото тя подготвя явяването на виенските класици Хайдн, Моцарт и Бетовен. Своето свободно време Глук прекарвал в средата на литератори, художници и учени. Особено силно въздействие върху Глук е оказал писателя-либретист Калзабиджи, под чието влияние той идва до идеята за реформа на операта.

Глук е написал следните опери: „Орфей“, „Алчеста“, „Ифигения в Авлида“, „Армида“ и „Ифигения в Таврида“.

Увертюрата към операта „Ифигения в Авлида“ е ценна за това, защото тука той за първи се опитва да направи увертюрата носителка на идеята, вложена в следващата драма. За успеха на предприетия поход срещу Троя, Агамемнон трябва да принесе в жертва дъщеря си Ифигения.

Увертюрата започва с темата на Агамемноновата ария: „О, гневна Артемис, напразно ми повеляваш тази напразна жертва“. Следващата унисонна тема изразява свръхземната мощ която гнети Агамемнона. В контраст на нея се явява втората тема която рисува образа на Ифигения. Според Вагнеровата преработка за концертно изпълнение, увертюрата завършва с едно ново появяване на първата тема.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756 — 1791) Роден в Залцбург. От шест годишна възраст концертира в Виена, Мюнхен, Брюксел, Париж, а в последствие Лондон, Амстердам и Цюрих. На двадесет годишна възраст написва първата си опера. Творчеството на Моцарт е огромно по количество и гениално по съдържание. Плодовитостта на неговото творчество е изумителна. Нему са били достатъчни месец-два, за да напише някоя голяма опера, и само няколко часа за да напише увертюрата към операта „Дон Жуан“. Творчеството му обема: 186 вокални произведения, 138 оркестрови, 43 за камерна музика и 196 за пиано.

От цигулковите концерти най често изпълняваните у нас са Ла мажорния № 5 и този в Ре мажор № 4, който е един от най-изящните инструментални концерти на Моцарт.

СЕРГЕЙ ПРОКОФИЕВ — (1891-1953) е един от най-видните представители на съветското музикално, творчество и композитор с европейска известност. Творчеството му обхваща всички отрасли на музиката-симфонична, камерна, сценична, (балет и опера),

голямата хорова композиция, соловият концерт и песента. Музиката на Прокофиев се характеризира с кристална класическа яснота на мисълта. Забележителна при него е необичайната пестеливост и точна измереност на всички изразни средства, с които си служи един композитор. Ръководният принцип при метода на работата на Прокофиев е очевиден — с минимални изразни средства постигане на максимална вътрешна наситеност и задълбоченост. Музикален мислител от изключителна величина притежаващ феноменална яснота на мисълта и израза, Прокофиев е всеобщо признат днес за един от класиците на тоновото изкуство.

От двата цигулкови концерта по често се изпълнява първия - в Ремажор, който поради изключителната си трудност, е в репертоара на най-големите световни виолонисти (Сигети, Ойстрах, Хафед и други).

Първата част започва направо с главната тема, въведена от солиста, имаща замислен, вгълбен характер. Втората тема активизира настроението, и подготвя наситената с ритъм и овладяна с енергия разработка, в края на която солиста за момент остава съвсем сам и, точно там където би трябвало да се яви традиционната „каденца“, той с един спокоен няколкотактов епизод подготвя заключителното явяване на първата тема, която тука е дадена на флейтата. С замисления, съзерцателен епизод на главната тема, частта завършва при такова спокойствие при каквато е залочнала.

Втората част е едно жизнено бликащо от хумор „скерцо“.

Третата, последна част на концерта започва с един грациозен, изпълнен с финна емоция момент на отмора след скерцото. Това настроение получава доста широко развитие и всичко до края на концерта протича по линията на едно значително и непрекъснато задълбочаване.

В разработката, главната тема на частта - по характер сериозна и настойчива, а в тонално отношение миньорна —, се повтаря непрекъснато от разните оркестрови групи, което довежда до едно голямо изграждане крайния пункт на което е кулминационната точка на целия концерт. Това кулминационно напрежение постепенно отпада и отстъпва място на спокойния епизод на главната тема на първата част, която основна тема на целия концерт тук се явява за последен път с цел да завърши творбата. Композицията, при пълно вътрешно спокойствие, завършва по абсолютно същия начин, по който завършва първата част.

МОРИС РАВЕЛ (1875 — 1937) — с основание може да бъде наречен ученик на Дебюси, главно поради увлеченията си на хармонична основа. Но той отрано съзнава, колко е опасен всеки опит да се доразвива музикалният импресионизъм на Дебюси и спра-

top

IST

IST

3

вяйки се непредубедено с френския темперамент и същевременно с емпресионистични влияния на Шьонберг и Стравински, достига до по-голяма свобода в сюжета, формата и звучността. А това му се отдава благодарение на неговата първична музикалност; той отрано проявява изключително мелодично богатство което непрестанно дири все по нови и по изразителни хармонични и инструментационни оцветявания и което, колкото и напредничаво по отношение на формата, страни от преднамерена конструктивност.

АЛБОРАДА ДЕЛ ГРАЦИОЗО е част от сюитата за пиано „Мироар“. Нейният свеж и жизнен танцов характер се корени в богатите ритмични и мелодични особености на испанския фолклор.

БОЯН ЛЕЧЕВ — (роден на 29 май 1926 год.) Учи цигулка първоначално при баща си, а до заминаването на специализация в СССР през 1947 г. при проф. Владимир Аврамов. В Московската консерватория Боян Лечев учи при видния съветски виолин виртуоз проф. Давид Ойстрах. Като представител на българската младеж Лечев е участвувал на световните фестивали в Прага и Буда Пеща където получава почетен диплом, а в Буда Пеща бива класиран втори, между представителите на СССР. Боян Лечев е награден от ЦК на ДСНМ с „Златна значка за младежко творчество“ а за проявено голямо майсторство и високи постижения в концертната си дейност заслужено получи званието „Лауреат на Димитровска награда“.

СЛЕДВАЩА ПРОГРАМА

28. VI. 1953 год.

ТЪРЖЕСТВЕНО ЗАКРИВАНЕ НА СЕЗОНА

Концерт с участието на млади изпълнители.

СОЛИСТИ: Александър Томов, Никола Дюлгеров, Снежанка
Абаджиева и Недялка Недялкова.

Гост - диригент: **ВАЛЕНТИН ПОПОВ**
студент в музикалната академия — София

95(27)

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР - Р У С Е

Неделя 28 юний 1953г. кино "МОСКВА" - 10.30 часа.

К О Н Ц Е Р Т

на млади изпълнители

Бодар Тучков
с Н. Сикачов
- само на Тучков

1. М О Ц А Р Т - Една малка нощна музика
allegro
Romance - *Andante*
Menuett - *Allegretto*
Rondo - *Allegro*
Диригент - Валентин Попов.
2. Х А Й Д Н - концерт за пиано и оркестър ре мажор
Vivace
Un poco adagio
Rondo
Солист - Недялка Недялкова
3. Б Е Т О В Е Н - концерт за пиано и орк. № 1. I част
Allegro con brio
Солист - Снежана Абаджиева
4. Л А Л О - Испанска симфония за циг. и орк. I част
Allegro non troppo
Солист - Александър Томов
5. М Е Н Д Е Л С О Н - концерт за пиано и орк. № 1
Molto allegro con fuoco
Andante
Presto
Солист - Никола Дюлгеров

Диригент : ДОБРИН ПЕТКОВ.

Концертмайстор : ХРИСТО ИАНОМОВ че 1.2.43
Христо Дюлгеров че 445

